

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 10 fillér.
Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy óra .. -85 kor.

Nyitlár soronként 25 fillér

Nagy problémák.

Irta Batthyány Tivadar gróf, orsz. képvis.

A szabadelvű párt uralmának idején a törvényhozás és kormányzat munkája nagyon egyszerűen folyt le. Egyetlen akarat dominálta a helyzetet, vagyis Tiszának, a párt vezérének akaratára. Ő kiadta az utasítást, miniszterei ehhez képest elkészítették javaslataikat, a hivatalos sajtó megcsinálta a hangulatot, a párt s parlament pedig szavazott mint a karikacsapás. Az egyetlen zökkenőt az képezte, ha az ellenzéki pártok Tisza terveinek keresztülvitelét az ország érdekében parlamenti obstrukcióval akadályozták meg.

Ma egész más a helyzet. A parlament többségét a függetlenségi és a 48-as párt alkotja, amely mindig a memulok rendszer ellen küzdött. Igen természetes tehát, hogy a mostani képviselőházban nem érvényesülhet egyszerűen a miniszteri akarat, hanem a kormánynak figyelemmel kell lennie a párt programjára és akaratára és ehhez kell simulnia kormányzatának és törvényalkotásainak. A függetlenségi pártnak azonkívül az is elve,

hogy tiszteli az egyeseknek a pártprogram keretén belül egyéni véleményét. Mindezekből pedig az következik, hogy különösen akkor, amidőn a törvényhozás nagy problémák megvalósítása előtt áll, a kormányjavaslatokat szigorúan tárgyilagos, de erőteljes kritika alá vonjuk, nyíltan kifejtjük véleményünket s azután arra törekszünk, hogy érvt ellen állítva, lehetőleg kölcsönösen megegyezünk abban, amit az országra a legjobbnak tartunk.

A legközelebbi törvényalkotások terén is ugyancsak nagy kérdések várnak eldöntésre. A választói törvényt illetőleg tisztában vagyunk azzal, hogy a választók számát 1.100.000-ról két és fél millióra kívánjuk felemelni. Kivántuk pedig ezt mi függetlenségi pártiak jóval azelőtt, hogy a korona és nemzet vezetői között e tárgyban megállapodás jött volna létre. A fölött azonban, hogy kik legyenek azok, kiket az alkotmány sáncaiba bevonni akarunk, hogy egyes vagy többes legyen-e a választói jog, hogy az miként gyakoroltassék, valamint a kerületek beosztása, mind olyan problema, amelyek felett nagyon

eltérhetnek s el is térnek a fel-fogások. S ha itt férfias nyíltsággal érvel ki-ki a maga elvei mellett, ebből pártbomlásra, frontra, vagy hasonlókra gondolni nagyon téves lenne.

Vannak alapelvek, amelyekből pártunk a legcsekélyebb engedményeket sem tehet s ezek vonatkoznak elsősorban és mindenekelőtt azon kérdésekre, amelyek az ország gazdasági függetlenségére irányulnak. Mi egy pillanatig sem engedhetjük meg, hogy kormányzatunk, melyet mi támogatunk állandóan, szorgos munkával és elég világosan arra ne irányítsa törekvését, hogy az ország gazdasági önállóságát előkészítsük, megalapozzuk s a jelenlegi kereskedelmi szerződések lejáratát után tényleg életbe is léptessük. Minthogy pedig gazdasági önállóságunk egyik legfontosabb tényezője hitelügyünk önállósítása, a jegybank megfelelő megújítása körül öszpontosul, a bankszabadság pedig már legközelebb megszűnik s így legkésőbb néhány hónapon belül a mai parlamentnek kell állást foglalnia ezen kérdésben, világos, hogy pártunk programja szerint gazdasági önállóságunk

biztosítása szempontjából a bank kérdésében semmi más megoldáshoz hozzá nem járulhatunk, mint egyedül és kizárólag ahoz, hogy 1911 január elsejével az önálló magyar nemzeti bank tényleg felállíttassék.

A képviselőház bankbizottsága által meghívott szakértők nyilatkozatai teljes megnyugtatóssal szolgálhatnak az aggódóknak aziránt, hogy az átmenet az önálló bankra nagyobb, a cél érdekében el nem viselhető nehézségekkel járni nem fog. Megnyugtató aziránt, hogy úgy a szükséges alap-tőkét, mint a kellő ércfedezetet könnyen biztosíthatjuk, a magasabb kamatlábbal való fenyegetődzést pedig ugyancsak megcáfolták. Annyi máris egészen bizonyos, hogy az önálló bank felállítása az ország hitelviszonyaira sokkal kevesebb terhekkel fog járni, mint az osztrák-magyar bank szűkkeblű eljárása vagy nagy pénzintézeteinknek a bankkárteiben megnyilvánult támadása az országnak okoznak.

Mindent egybevéve a közeljövőben megoldásra váró nagy problémák tekintetében pártunknak kötelessége, hogy elvei alapján állva, azok minél tel-

PROLÓG.

A Békéscsabai Nőegylet főnállásának harmincadik évfordulójára

Irta Dr. Rell Lajos.

Isten a teremtés fontos percében
Úgy alkotá a nőt: legyen szive éden...
Mert míg a férfi a küzdelmet tapossa
S küzdelmekben bukni az ő földi sorsa,
Addig a nő, miként égen a szívárvány,
Közélet sarától messze, tisztán állván,
Lelkesedésünket élesíti és óvja,
Mely férfi küzdelmek harci riadója.
Lelke, mint vize a tengerszemnek, tiszta,
A szép, jó és nemes eszméit fölissza,
S üdítő italul a férfinak nyújtja,
Midőn tövisek közt viszen el az útja...
Ha élet zajában némül Isten szava,
A gyöngye nő tisztább lelke meg-meghallja,
S szíverén keresztül haladva, szűrődve,
Költészet és édes dal leszen belőle;
E kettővel áll őrt férfinál, hogy mentse,
Üldözze bár balsors, vagy érje szerencse...*)
Oh nő, kinek lénye törekeny és gyöngye,
Ezért vagy te mégis a teremtés gyöngye,
Hisz az erős férfit egyedül te tudod
Fölemelni, hogyha küzködve elbukott.

De hogy e szép tisztod soh'se érjen véget,
Órizd meg tisztán és üdén női lényed!
Ha e föld porától senyedne, elveszne,
Kebleden találjon menhelyet az eszme:
Ragyogó csillagként égjen a te hited,
Legyen vele szavad és tetted telített;
Susogd a fülébe titkon, ártatlanul
Gyermekeknek, midőn játszadozni tanul...

*) V. ö. Madách: Az Ember tragédiája, XV. szin.
(Az Úr szava).

S ha anyai csókok ajkára lehelled,
Több legyen az ott, mint egyszerű lehellet:
Csókolj rá a honnak szerelmét lelkére,
Bölcsőtől a sirig szüntelen kísérje;
Hisz ha te csókoddal minékünk megváltod,
Nem bírja úgy soha hontagadó átok...

Legyen lelked finom: a szavad, beszéded
Úgy teremje ajkad, mint virág a mézet,
Mely tiszta harmatból estéinkint alakul,
Mikor a virágra a csillag csókja hull.
E női finomság legyen a te vérted,
Férfi durvaságát megtörni te érted;
Oh e finomságra nagy szükség e korban:
Durvaság harcol ma mindenik táborban.

Mint tön bús időkben minden magyar család:
Fondd, fondd a türelem lágyelyem fonalat,
Észrevétlenül lópd kezünkbe vezérnek,
Midőn elménk a csatasorba térnek,
Hogy ne vak gyűlölség irányítson minket
S megbecsülni bírjuk nemes elleninket...

S míg férfi lényege a kitartás, erő,
Lényed legnemesbje vajjon mi is, te nő?
A jóság, szelídség a nőnek varázsa,
Te lelkeken kívül nincs e földön mása;
Ez a lány keszkenő, amellyel letörléd
Az özvegy, az árva bús, keserű könnyét;
Ez a varázsital, mellyel felűdited
A szegényt, nyomorgót, kit felkeres szived...

Jer, fonjunk koszorút, Csabának lakója,
A hála, köszönet viruljon le róla;
Azt az oltárt fedje virága és tölgye,
Melyet harminc éve emelt Csaba hölgye!
Nőegyletünk az a fennen égő oltár,
Szegények hálája mellette a zoltár,
Lángja hölgyeinknek részvéte, irgalma...
Hozzatok koszorút, nagy ünnepeünk van ma!

Csabának hölgyei! rátok szép dolog vár:
Ne engedjétek, hogy kihűljön ez oltár,
Nőiességteknek e dicső emléke,
Melynek fölirata: irgalom és béke.
Mások ám küzdjenek, új ígét hirdetve:
Hogy a nő merüljön férfi küzdelmekbe,
Hogy ússzon előre a zavaros árral
S dobálják meg őt is piszokkal, meg sárral;
Álljon a fórumra voksokért versengni,
Voksokkal búbját, varázsát temetni...
Ti, kiknek a család; a férfi, gyermek drága,
Ne menjétek soha azok táborába...

Amely nő szívben jó, ha nemes a lelke,
Hatalmát, uralmát már úgyis megnyerte;
S jutalma édesb lesz, ki a régi marad,
Mint azé, ki ott künn új voksokat arat.
Oh mert kettő közül az leszen szegényebb,
Ki eszmét hajszolva — elveszít eszméket...
Legyetek nemtői özvegynek, árvának,
Enyhítői szegény ezernyi bajának;
Fényljen, melegítsen lelketek jósága,
Akkor nem éltetek a földön hiába;
S hol a pártoskodás üli orgiáit,
Jóságtoik itt, Csabán, aranyhíddá válik,
Rajt' nem lesz egyőnk sem másnak ellensége,
S helyreáll közöttünk egyetértés, béke:
A jóság fölhatol a földről az égig,
Istent kiengesztel és embert megbékít...
Csabának hölgyei, e szép zászló alatt
Nyomornak és bajnak üzenjétek hadat;
Kövessétek ezüsthajú vezérteket,
Kinek minden lépte veletek, értetek;
Kinek mindnyájunknál tisztelt, kedves neve
E városban immár fogalomma leve.

Jer, fonjunk koszorút, Csabának lakója,
A hála köszönet viruljon le róla,
S a női jóságnak halleluját zengve,
Tegyük amaz égő oltárra versengve...!

jesebb megvalósítására törekedjen. És egész bizonyos az is, hogy ha más téren egyik-másik másodrendű kérdésben tehetünk is a velünk koalícióban szövetkezett pártok kívánalmainak némi engedelményeket, a gazdasági önállóság s a magyar nemzeti bank felállítása tekintetében mit sem engedhetünk.

Nem építik a járásbírószágot.

Az építkezést elhalasztották.

A község és a kormány.

Csaba, nov. 14.

Lapunkban már többször foglalkoztunk az új járásbírószágot építésével és legutóbb arról emlékeztünk meg, hogy a kormány az új járásbírószágot építését bizonytalan időre el akarja halasztani, mert a gyulai törvényszék elnöke utján tudakozódott, hogy a község hajlandó volna-e a mostani járásbírószágot épületét átalakítani és a bérszerződést a kormányhoz hosszabb ideig újból megkötöni.

Békéscsaba község képviselőtestülete, tekintettel arra, hogy az állam a járásbírószágot épületéért csak 1200 koronát fizet és azért is, hogy a kormányt az új járásbírószágot megépítésére sürgesse, amelyhez a község ingyen-teleket is adott, kijelentette, hogy a régi épületet fedezet híján sem át nem alakítja, sem pedig bérszerződésre nem hajlandó.

Ezt a képviselőtestületi határozatot közölték a törvényszéki elnök utján az igazságügyi minisztériummal, a honnan azután ismét a törvényszéki elnök utján újabb ajánlattételre szólították fel a községet.

A gyulai törvényszék elnöke, Novák Kálmán a napokban megkereste Békéscsaba község elöljáróságát és tudakozódott, hogy a község egy-két

évre hajlandó-e átengedni a mostani járásbírószágot épületét az igazságügyi minisztériumnak és hogy az épületet a község mennyi bérért hajlandó a járásbírószágot céljaira átengedni.

A törvényszéki elnök megkeresését a tegnapi tanácsülésen tárgyalta a községi elöljáróság és elhatározta, hogy ebben a kérdésben a legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen a következő javaslatot terjeszti a gyűlés elé:

Békéscsaba község a gyulai törvényszék elnökének megkeresésére kijelenti, hogy a régi járásbírószágot épületét két, de csakis két évre hajlandó még ilyen célra átengedni és akkor is csak 2000 koronáért. Egyben nyilatkozattételre szólítja fel az igazságügyi minisztériumot, hogy a község által a járásbírószágot építésére felajánlott ingyen-teleket erre a célra elfogadják-e vagy sem, mert ha nem, úgy a község ezt a teleket más célra fogja felhasználni.

A község erélyes fellépése talán azt fogja eredményezni, hogy az igazságügyi kormány ha nem is a jövő év tavaszán, de két év múlva mégis csak hozzá fog a járásbírószágot építéséhez.

A nőcseléd kérdéshez.

A társadalmi élet összes mozzanatait részint egoisztikus részint altruisztikus érzelmek irányítják. Az egyén, mint a társadalom tagja kizárólag egoisztikus elveknek hódol, s csak akkor, ha szükségleteit teljes mértékben és minden irányban kielégítette, gondol arra, hogy szükségét szenvedő embertársán segítsen. De igen gyakori eset az, hogy az egyén által elkövetett altruisztikus cselekedet, az ő egoizmusára vezethető vissza. Ezért van szükség a társadalmi körök és az egész társadalom szerves életére, mert tömördek igényt csakis együttes munkálkodással elégíthetünk ki.

A szociális törekvések által már eddig elért eredményekben a társadalmi

altruisztikus elveit tette szemléltetővé. A gyári munkások sanyaru helyzete sok orvoslás után most már nem olyan szánalmas, mint a XIX. század első felében volt, sőt egészen elviselhető. A mezei munkás az aratás és a cséplés nehéz munkáját már tisztességes munkabér mellett végzi. A szociális küzdelmek révén a munka folszabadult már némileg a tökéletes nyomása alól. Gyárak, vállalatok tisztességesen tartoznak fizetni a munkást; a munka jutalma nem marad el, a tökéletes nem zsákmányolhatja ki munkása fizikai erejét méltányos ellenszolgáltatás nélkül.

Törvények biztosítják a munkás érdekeit a tőkessel szemben. Hazai munkástörvényeink azonban bármily nagy körültekintéssel hoztak is meg és bármilyen széles alapon terjesztettek is ki a munkásosztályra, egyről: a helynélküli nőcselédokről és azok elhelyezéséről, sanyaru helyzetüknek javításáról nem gondoskodnak.

Látjuk, hogy a mezei munkások elhelyezéséről községek szerint az elöljáróság gondoskodik. Látjuk azt, hogy munkás és munkaadó a községi tisztviselő előtt kötik meg szerződéseiket, ahol a tisztviselő a munkás érdekeit tartozik képviselni; látjuk azt, hogy munkásbiztosítás által baleset és munkaképtelenség esetén is: a munkás megélhetése — ha mindjárt szerényen is, de — biztosítva van.

Ez mind szép és dicséretes dolog. De ne felejtsük el azokról a szegény nőcselédokról sem, akik szolgálat hiányában egy pár cselédhelyező-intézet tulajdonos kényének vannak kiszolgáltatva. A főváros és vidéki nagyobb városok is: a munkás elemet centralizálják. A falvak és kisebb községek szegénysorsu leányai a fővárosban és vidéki nagyobb városokban hamarabb és nagyobb fizetéssel kapnak helyet. A cselédleány szép reményekkel indul szolgálatot keresni és talál is csakhamar. De mi történik akkor, ha vagy a cseléd, vagy a munkaadó hibájából megszakad a szolgálat ideje?

A cseléd összekapcsolja holmiját és betér a legközelebbi cselédszerzőhöz. Hoz magával egy váltás ruhát és 8—10 forintot. Az elhelyezéssel fog-

lalkozó ügynök ezt hamar kiszimatolja és szívesen ad a cselédnek szállást, kosztot addig, amíg el nem helyezi. A szállásért 10-15 krajcárt, az ellátásért 35-40 krajcárt számít naponként. Igen ám! De a lány foglalkozást addig nem kap, míg pénze és ruhája van!

Akkor azután kezdődik a hitel. Egy pár forintot szívesen előlegez az ügynök, hogy a szolgáló leány teljesen az elhelyező hatalmába kerüljön. Akkor azután már van hely is. Az elhelyezésért a leány 10 percentet tartozik fizetni. Így áll be azután újabb helyére, a hol most már csak azért dolgozik, hogy adósságát kifizesse. Ez azután kedvetlenül és rossz cseléddé teszi, hamar femondanak neki, no meg a cselédszerző ügynök is járogat utána és jobb helylyel, nagyobb bérral kecsegteti. Ő persze ezért a cselédöt is, meg a gazdától is aránylag igen nagy közvetítési díjat kap.

S az még csak hagyján, hogy a cseléd munkáját az ügynök így kihasználja, — sokkal nagyobb azonban már a hiba ott, a hol a tisztességes falusi leány sokat hánykódva a cseléd szállásokon, erkölcsileg is teljesen züllötté lesz. Ez mindjárt elég bizonyíték arra, hogy a leány kereskedés forgalmának csökkentésére a leghatásosabb eszköz a cselédszerző ügynökségek betiltása volna.

Az elhelyezett leány és a cselédet kereső gazda a közvetítési díjat szívesen fizeti. Vegye az állam a kezébe a dolgot és községenként állítson fel cselédhelyező hivatalt és cselédotthont, a hol tisztességes emberek kezében: az úgy az erkölcselenség és az önérdék ösyényre nem tér majd le. (1h-n).

Képviselőtestületi gyűlés előtt.

Csaba, nov. 14.

Csaba község képviselőtestülete november hó 23-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyen sok érdekes dolog kerül tárgyalás alá.

A közgyűlés elé lesz terjesztve a vármegyei törvényhatósági bizottság határozata is, amelynek értelmében

A betegségek divatja.

Írta: V. J.

Pár évvel ezelőtt egy régi barátomhoz voltam vacsorára hivatalos. Amikor beléptem a villanyfényben úszó szalonba, a régi barátaim között rögtön a szemembe ötlött egy kis pocakos, őszes szakállu, mozgékony emberke. Kíváncsian fordultam szíves házigazdánkhoz: — ugyan kérlek, kicsoda az az ur? — Te nem ösmered? — felelte csodálkozva; dr. X. Y., a híres sebész, aki valamennyiünket megoperált. Ugyan, ugyan, hát betegek voltatok? — No nem éppen, de tudod — akkoriban divatos betegség volt a vakbélgyulladás, hát annak akartuk elejét venni.

Azóta nem hagyott nyugodni ez a szó: „Divatos betegség.” A dolog egy kissé furcsának hangzik az első pillanatra. Elvégre különös, hogy nemcsak frizuránkat, kabátunk szabását, de betegségeinket is változtathatjuk máról holnapra. Figyelni kezdem az embereket és rájöttem, hogy a legtöbb ember csakugyan divatból beteg. A divatos betegek legtöbbje vagyonos, független jómódu ember, aki egyéb elfoglaltság

hiján kiválaszt magának valami betegséget és képzelt bajaival gyötöri önmagát és környezetét. Menjünk csak be egy előkelő vendéglőbe. Csukjuk be szemünket, hogy pár pillanatra ne lássuk a fényes berendezést és megesküszünk rá, hogy valamelyik hírneves tanár várakozó szalonjában vagyunk. Csodálatos az emberek leleményessége, hogy milyen furfangosan tudják választani a legalkalmasabb pillanatot bajuk elmondására. A leggyönyörűbb operációk, a legravaszabb máj, vese és tüdőbántalmak, hihetetlenül komplikált agy és ideg nyavalyák beszélődnek el így leves és giardinettó között. A szalonokban is véget értek azok a kellemes, barátságos kannibalizmusok, amikor párolgó theánk mellé sandviche't és legkisebb pletykát a távollevő jó barátainkról — szolgált fel a figyelmes háziasszony. Oh, most már sokkal jobban szeretjük felebarátainkat és meghitt zugokban arról beszélgetünk, ki melyik szanatóriumban, hidegvizgyógyintézetben töltötte szabadságát. Nem is tekintjük már normális, épeszü embernek, ki hivatalosan nem tudja igazolni, hogy meggyógyult. Idegenkedve pillantunk asztaltársunkra, ha arcizmai nem járnak szende

vitustáncot, az ablakhoz ütődő dongó koppanására. Nem is akarok azokról a szerencsétlenekről beszélni, akik köhögés után nem nézik szelid lemondással a zsebkezdőjüket, hogy véres-e?

Akik meg egyáltalában nem köhögnek? Ugyan kérem, azok csak nem tartoznak a kultüremberek sorába?

Igazán megható látvány elnézni, hogy vadásznak az orvosi szakmunkában egy még el nem koptatott ritkább szimptoma után. És hány előkelő színművésztünk irigyelheti azt az alakítási képességet, amivel leutánozzák a legnehezebb kóros jelenségeket. Valóságos bálványimádói; tisztelettel néznek azokra, akiknek már csak pár napjuk van hátra. Az, hogy ez a pár nap már évek óta várat magára, egy csöppet sem zavarja meg őket.

A betegsédivat egén az uralkodó planéta a neurasthenia. Nemrég ült össze komoly tanárokból álló kongresszus Genuában, hogy kitaláljon valamit a neurasthenia gyógyítására. Még eddig semmi hír nincs arra nézve, sogy sikerült volna. Addig is, míg a divat idegbajok őszinte bánatára ez is meglesz, van egy-két szavam a tisztelt neurastheniás jelöltekhez.

Uraim és hölgyeim! Ha valamelyiküket a legjobb barátjuk, vagy barátinőjük valami betegségük elmondásával akarja inzultálni, meneküljenek, vagy vegyék igénybe a rendőrség oltalmát. Ha mindenáron borzongatni akarják idegeiket, nézzék meg a „Molnár és gyermeké”-t vagy a „Notre dame-i toronyór”-t és higgyék el, hogy Krafft Ebingnél és Monte Christo is egészségesebb szellemi táplálék. Nagyságos asszonyom! Ebédnél, vacsoránál inkább a szomszédinőjük rossz szabásu szoknyájáról beszéljenek, mint a térd szabálytalan reflexeiről. Önök uraim is sokkal jobbak, ha a tokaji és somlai borok közti jelentős különbséget fejtegetik, mintha a neurasthenia és a paralyis progressiváról eszmecserélnek. Ha pedig semmiképpen sem tudnak lemondani a betegségekről, hát látogassák meg a kórházak betegeit és abból a pénzből, amit csupa divathajhászból haszontalan dolgokra fecsegetnek el, adjanak néhány fillért azoknak, akiket minden divat nélkül fenyeget a betegség. Juttassanak néhány krajcárt az ingyentejre ingyenkenyérre és csináljanak egy új divatot, az „Egészség divatját”!

Őszi és téli ujdonságok megérkeztek!

Női ruhaszövetek, selymek, a legújabb ruhadíszek, francia delének, barketek, függöny, szőnyeg, menyasszonyi kelengyék, női konfekció nagy választékban.

Az elismert legjobb és törvényileg védett MAGDOLNA-VÁSZON kizárólagos főraktára: **POLLÁK MÓR** divatárúháza Békéscsaba, Vasut-u., postahivatallal szemben.

Szeberényi Zs. Lajos felebbezése el lett utasíva, aki a múlt közgyűlés azon határozatát felebbezte meg, amely szerint a Rosenthal-gőzmozgatóknak a község vámkedvezményt adott. A törvényhatósági bizottság határozatát azzal indokolja, hogy a vámkedvezményt biztosító határozat szabályszerűen hozott és hogy a község a határozathozatal által anyagilag károsítva nem lesz, mert a vámtételek a község jövedelmét nem csökkentik.

Tudomásvétel céljából be lesz mutatva a belügyminiszter rendelete is ezen a közgyűlésen, amelyben a közokmányi költségvetést jóváhagyta és a betegápolási díjakat 1 korona 76 fillérben állapította meg.

Ugyazintén be lesz jelentve a közgyűlésnek, hogy a magyar általános hitelbank a község 200,000 koronás kölcsönét egy évre a régi feltételek mellett meghosszabbította. Ezt a kölcsönt a Trautmansdorff-féle birtok vásárlására vette fel.

A közgyűlés legérdekesebb része három bizottsági tagnak a választása lesz, akiket a község az Alföldi Első Gazdasági Vasút, az Alsó-Fehér-Kőröst szabályozó társaság és a Gazdasági Egyesület igazgató választmányába küld ki. Ezeknek a bizottsági tagoknak a választása még január hónapban megtörtént, de dr. Tardos Dezső képviselőtestületi tag ezt a választást megfelebbezte és a belügyminiszter a választást megsemmisítette. Igen valószínű, hogy a közgyűlés most is a januárban megválasztottakat fogja megválasztani.

Tudomásulvétel miatt be lesz mutatva a községi pénztár számadásának, a rendőrség fizetésfelelőseiről szóló határozatnak és az öntözött rét két táblájának haszonbérbe adásáról szóló szerződésnek jóváhagyása is.

Jancsók Endre felfüggesztését az alispán jóváhagyta; a közgyűlés fog most helyetteséről választás utján gondoskodni. Igen valószínű, hogy a helyettesítéssel Tóth László segédjegyző lesz megbizva.

Ugyancsak ezen a közgyűlésen fog eldőlni a dohánybevéltő hivatal kérvénye is, amelyben a községtől ingatlan átadást kérnek arra a célra, hogy a pályaudvarról egy sinpárt vezethessenek be a dohánybevéltő hivatal udvarába, hogy a vasuton érkezett dohányt a termelők ne legyenek kényszerítve drága fuvarral a dohánybevéltő hivatalba szállíttatni.

Az érdekes tárgysorozattal rendelkező közgyűlés iránt nagy az érdeklődés, de hosszabb vitát és erősebb küzdelmet csak a bizottsági tagválasztás és a katonai nyilvántartó helyettesítése fog provokálni.

Kireperált csorba.

A Liga mentégetődzése.

Csaba, nov. 14.

A „Békésmegyei Függetlenség” közölte legelső sorban azt, hogy az „Országos Gyermekvédő Liga” határozatát közölte a csabai helyi

csoporthoz vezető hölgyeinek, akik a gyermeknap fényes sikerét biztosították. Ugyanakkor közölték azt a figyelmeztetést, hogy a Liga elnöke: Fejér Béláné és titkára: Majoros Józsefné ilyen köszönőiratot nem kaptak, pedig a gyermeknapok rendezésében legkiválóbb érdemeik voltak. Mert fáradságot nem ismerő lelkesedéssel mindent elkövettek, hogy Csaba társadalmá olyan összeggel járult hozzá az elhagyott gyermekek megmentéséhez, mint akár melyik legnagyobb vidéki város.

A Fejér Bélánéval és Majoros Józsefnével elküldött tapintatlanságot mi tettük szóvá először és ugyanekkor a hölgybizottság is mozgalmat indított, hogy a központ ezt a bizonyára tévedésen alapuló figyelmeztetést helyrehozza.

Mint értesülünk, a Liga központi igazgatósága a sajnálatra méltó tévedést a következő szépen megírt köszönő-levélben igazítja helyre, a melyet ugy Fejér Béláné, mint Majoros Józsefné megkaptak:

Nagyságos Asszonyom!

Az Országos Gyermekvédő Liga gyermeknapot rendező csabai bizottsága a napokban értesített arról a kellemetlen és igazán sajnálatra méltó tévedésről, amely a köszönődiplomák elküldése körül történt. Sietünk is, hogy ezen hibánkat jóvá tegyük és kérjük nagyságodat, hogy azt nekünk hibául fel ne rója, mert valóban nem mi voltunk okai ezen kellemetlen félreértésnek. Ugyanis, amikor tudomást szereztünk arról — az ottani helyi hatóság utján, — hogy Csabán gyermeknapot rendeztek, felkértük az ottani hatóságot, hogy velünk mindazon hölgyek névsorát közölje, akik a gyermeknap fáradságos munkájában közreműködtek. A válasz erre az volt — kértek egy bizonyos számú diplomát, de velünk a névsort nem közölték. Mi a kívánt diplomákat elküldtük, így tehát minket mulasztás nem terhel, de mindazonáltal minthogy a mi érdeklődésünkben való fáradozása közben érte Önt ez a kellemetlenség — igaz sajnálatunk kifejezése mellett kérjük kegyes elnézését. Azon irányban, hogy ezen félreértés irántunk tanúsított jóindulatát nem érinti, maradtunk nagyrabecsülésünk kifejezése mellett

Budapest, 1908 november 11.

Kiváló tisztelettel

Edelsheim Gyula s. k., Karsay s. k.
ügyn. elnök. ügyn. igazgató.

A köszönő levelekhez, elismerő diploma is volt mellékelve, melyben a liga hálásan köszöni a gyermekek megmentésének nemes célja érdekében kifejtett fáradozást.

Ugyanez alkalommal dr. Rell Lajos felelős szerkesztőnk a következő levelet kapta:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A „Békésmegyei Függetlenség” 1908. évi november 1-én megjelent számában a Gyermekvédő Liga közönete cím alatt méltó felhívással tárgyalja a köszönődiplomák elküldése körül elkövetett mulasztást.

Engedje meg, hogy néhány szóval az ügy állásáról felvilágosítsam: Amikor tudomásunkra jutott, hogy Csaba város közönsége megtartja a gyermeknapot, nyomban intézkedtünk, hogy mindazon hölgyeknek, akik a gyermeknap fáradságos munkájában résztvettek, köszönődiplomák küldessenek. E célból az ottani helyi hatósághoz kértünk intézkedést, hogy a hölgyek névsorát velünk közölje. Ezen megkeresésünkre

azonban a névsort nem kaptuk meg, minélfogva egy bizonyos számú köszönődiplomát küldtünk le azzal a világos hozzáadással, hogy „amennyiben ezen diplomák nem lennének elegendők, kérünk értesítést, hogy többet is küldhessünk”. Ezek után, minthogy újabb diplomákat nem kértek, abban a meggyőződésben voltunk, hogy az ügy rendezett van.

Igaz sajnálattal értesülünk becses lapjából a tévedésről és jelen sorainkkal egyidejűleg köszönődiplomákat küldtünk Fejér Béláné és Majoros Józsefné ur hölgyeknek.

Az előadottakból láthatja tisztelt Szerkesztő ur, hogy az országos gyermekvédő ligát mulasztás nem terheli, de azért őszintén megvalljuk, hogy rendkívül fájlaljuk ezen felmerült incidenst.

Tudva azonban azt, hogy a csabai hölgyeknek a gyermekvédelem szent ügye sokkal inkább a lelkeikben van, semhogy az ilyen csekély tévedés az ő lelkesedésüket lelassítsa volna képes, annak a megokolt reménységünknek adunk kifejezést, hogy a gyermekvédelem ügye a jövőben is számíthat az ő lelkes támogatásukra.

Budapest, 1908 november 11.

Szerkesztő urnak kész hiva

Karsay.

Igy hát a Gyermekvédő Liga a sajnálatos tévedést korrigálta. A levelekből kitűnik, hogy a figyelemtelenségért a Ligát szemrehányás nem illetheti.

Tanácsülés.

A járásbírószék építése. — A kanálisi szőlők rendezése. — A vágóhid nagyobbitása. — Hatósági husszék. — Szegényülgyek.

Csaba, november 14.

Csaba község előljáróságának tegnap délután megtartott tanácsülésén sok érdekes kérdéssel foglalkozott a község előljárósága.

A tanácskozás legfontosabb pontjáról, a járásbírószék épület bérbeadásáról lapunk más helyén már részletesen foglalkoztunk, úgy hogy a következőkben csak a tanácsgyűlés többi tárgyról teszünk említést.

A törvényszéki elnök átiratának tárgyalása után a tanács Nándy János és társai kérvényét tárgyalta, amelyben nevezettek a kanálisi szőlők rendezése érdekében arra kérik a községet, hogy a község tulajdonát képező telkeket kerítéssel lássa el. A tanács a kérelmet fedezet hiján nem teljesítheti, de különben is a kanálisi szőlő még külterület, ahol az utcák szabályozása és rendezése csak a jövő feladata lesz.

A tanács ezután a városi főmérnököt, Áchim Gusztávot megbizta, hogy tervezetet és költségvetést dolgozzon ki a mostani vágóhid kibővítése érdekében, mert a vágóhídi forgalom évről-évre emelkedik, úgy hogy a mostani vágóhid nem elégséges arra, hogy az érzett szükségleteket kielégítse. Szükséges lett tehát a vágóhid kibővítése és nagyobb mérvű átalakítása. Ennek előkészületével bizatott meg a főmérnök.

A hatósági husszék ügye tegnap délután ismét a tanács elé került, ahol elhatározták, hogy a Munkáscsapat felállítandó községi husszék építkezéséhez csak a tavasszal fognak hozzá, addig a husszék bérépületben lesz. A székálló felfogadásával a tanács Korosy László főjegyzőt bizta meg, aki ezt az állást a pályázat meghirdetése után fogja betölteni.

Kenyérségélyben részesült Adamik János volt községi csósz, míg Guba Jánost és Konkus Pált hasonló körülményekkel a tanács elutasította, mert munkabíró, vagyonnal rendelkező hozzátartozói vannak.

TARKA ROVAT.

A plurális választójog. — A hozomány. — Az öreg huszonkilences.

A választói jogról szóló törvénytervezet sarkalatos intézkedéseit egyik torontáti községben már régóta érdekesen valósították meg. A községi választásoknál alkalmazták igen eredményesen. És pedig:

Kohn Salamon, a korszakos hűségeseen leszavaz a fősolgabíró ur jelöltjére. De szükség van még szavazatra. Fel szólítja Kohn Salamon, a szatócst. Leszavaz. Még egyszer felszólítja Kohn Salamon, a földbirtokost. Kohn ismét leszavaz. Miután a jelöltjét a főbíró ur megválasztotta, berekeszti a szavazást. Kohn Salamonban rugdalózik a honpolgári kötelesség s bejelenti, hogy Kohn Salamon, a háztulajdonos még nem szavazott le, pedig törvény szerint neki is joga van szavazatra.

A főbíró keményen, de megvetőleg rá szól a buzgó hazafira: „Maga akar engem a törvényre tanítani?”

Itt mindenki jól ismeri az öreg P. Mórt aki már huszonöt év óta ad-vesz s ez idő alatt volt már sokszor fenn is, lent is. Ujabban úgy látszik, megint jól folynak a dolgok, mert a napokban így szólítja meg egyik kollégáját, aki mellesleg házasságközvetítéssel is foglalkozik:

— Kedves S. ur, férjhez szeretném adni B lányomat. Nem tudna valakit?

S. erre nem válaszolt szavakkal, hanem csak a jobb keze mutató és hüvelykujjának legfelső ízét dörzsölte egymáshoz, ami azt kérdezte: „és pénz van?”

— Van, — mondta büszkén P. bácsi.

— Mennyi van?

— Tízezer korona. De ezért legalább egy bankhivatalnok kell.

— Kevés. Eleinte ígérjen huszezeret és maradjon adós tizezerrel.

— Rendben van, — mondta örülve P. és kezét szorított S.-el.

Aztán gondolkozott egy nagyot, majd így folytatta:

— Azonban figyelmeztetem, hogy avval a tizezer koronával fogok adós maradni, ami megvan!

A 101-ik gyalogezredhez október elsején bevonult többi önkéntes társával egy nagybajuszu ifju is, aki addig huzta-halasztotta a bevonulást, miglen bajusza erősen megnőtt s az ifju külsőleg jelentékenyen idősebb ábrázattal bírt, mint amilyen életkorának megfelel. A katonaruhában számos újabb ismeretségre tett szert s megismerkedett egy német hölgygel is. Ez a hölgy egyszer érdeklődve kérte tőle:

— Ugy-e bár, önkéntes ur huszonkilences?

Az ifju önértzetesen felelt:

— Nem, nagysád, huszonégy éves vagyok.

Békésmegye bűnkronikája.

Gyilkos borbélysegéd. — Agyonlőttek egy kisbögöst. — Békésmegyei rabló-gyilkos a fővárosban.

Csaba, november 14.

A szenzáció az elmúlt héten csóstól termett a megyében. A sok szürke napok egyhanguságát véres gyilkosságok híre zavarta meg. Kedden este két részeg borbély-legény Csabán összeverekedett. A küzdelemnek az lett a vége, hogy az egyik szíven szurva, halva terült el a küzdőtérén, míg a másik a fején és arcán szenvedett nehezebb sérülést. Ugyanaznap a gyulai *Korona-kávéház* helyiségében revolverdörrenések zavarták meg a csendet. Egy főpincér akarta visszariasztani támadóit, akik alaposan megtraktáltak. Az egyik lövés egy, a verekezésben részt nem vett kisbögöst talált ágyékon, úgy, hogy a szerencsétlen ember azonnal összerogyott és haldokolva szállították be a kórházba, ahol pár nap múlva az orvosok véleménye szerint okvetlen belehal sebébe. A harmadik vérfagyasztó dráma a fővárosban játszódott le, ahol három munkanélküli ember rablógyilkosmerényletet követett el egy korcsmáros ellen. A három rablógyilkos közül az egyik békésmegyei ember, és *Gyomán*, *Kner* Izidor nyomdájában mint expeditor, volt alkalmazva.

A három bűneset történetével részletesen a következőkben számolunk be:

Schwartz Lipót csabai borbély két segédje, *Kovács* János és *Eiselmann* Ferenc szerdán este *Gálik* György csabai lakoshoz voltak lakodalomba hiva, ahol mindketten lerészegedtek és amikor éjfél tájban hazamentek, a segédek szobájában valami csekélységen összeveszttek, amiből azután verekezés származott. Dulakodás közben a lámpa eldőlt és elaludt. Mire a két verekedő segéd barátai, akik a dulakodókat szét akarták választani a lámpát meggyújtották, *Eiselmann* Ferencet halva találták. Szívét egy 12 centiméter hosszú kis kés járta át, míg *Kovács* János fején és arcán volt erősen megsérve.

A rendőri nyomozás során kihallgatott tanúk nem látták azt, hogy *Kovács* szurta-e le *Eiselmant*, vagy pedig dulakodás közben, amikor *Eiselmann* elesett, akkor szurta-e véletlenül magába a kést. Így hát, hogy a büntény elkövetőjét pontosan meghatározhassa a rendőrség, hosszabb nyomozás vált szükségessé.

A halottat és a sebesültet a kórházba szállították be, ahol *Eiselmann* hulláját tegnapelőtt *Remenár Elek* dr. és *Reisz* Miksa dr. községi orvosok felboncolták és megállapították, hogy a kés a szerencsétlen véget ért segédnek a szíve közepébe furódott.

Míg a törvényszéki boncolás tartott, addig a rendőrség a döntő adatok beszerzése után kutatott és ez a fáradság fényes eredményre vezetett, mert mint értesülünk, ma a rendőrség egy szemtanut, *Schnir* Miklós borbélysegédet hallgatta ki, aki látta, amikor *Kovács* György *Eiselmant* leszurta. A szemtanu vallomása után *Kovács* is töredelmes vallomást tett, akinek letartóztatását elrendelték és a kórházból a gyulai kir. ügyészség fogházába kísérték, mert sérülései igen könnyű természetűek voltak.

*

A második gyilkosság a gyulai *Korona* kávéházban játszódott le. Itt *Horga* Pál 22 éves fizetőpincér mulatott, aki az uri Kaszinóban van alkalmazva. Ez a fiatal pincér szerdán este 9 órakor betért az *Otthon* kávéházba, ahol a zenészeket maga köré gyűjtötte és mulatott. Itt időzött a cigányok társaságában egy jó óráig, akkor azután a cigányok társaságába átment a *Korona* kávéházba, ahol a mulatást folytatták.

A mulatózó közé jött azután később *Szilágyi* Mojsza nevű fiatalember is, akit *Horga* Pál személyesen ösmert és akit a főpincér maga hívott meg egy pohár borra. Majd bejött a *Korona* kávéházba *Bikádi* József nevű zenész is, aki szintén *Horga* asztalánál telepedett le.

Mulatkozás közben *Szilágyi* Mojsza 5 koronát kért kölcsön a főpincértől, aki a kölcsönkérőnek azt a választ adta, hogy egy pár nap múlva szívesen ad neki 5 koronát, de most nincs nála kölcsönadni való pénz.

Egy jó óra múlva *Szilágyi* haza fele indult és hívta magával *Horgát* is, aki gorombasággal válaszolt.

Erre *Szilágyi* annyira megsértődött, hogy *Horga* Pál főpincért úgy pofon ütötte, hogy az lefordult a székről, erre azután *Bikádi* Józseffel együtt rárohantak a földön fetregő főpincérre és alaposan ütlegelni és gyomrozni kezdtek.

Horga Pál szorongatott helyzetében revolvért rántott és lövöldözni kezdett. Céltalanul lövöldözve négy lövést tett. A negyedik lövés *Bakró* János 29 éves kisbögöst lágyékon találta, úgy hogy az azonnal összerogyott. A főpincér erre a kávéházból kiugrott az utcára és ott is elsütötte revolverét.

A lövés zajára rendőrök futottak a „*Korona*”-kávéház elé, majd *Horga* vezetésével a kávéház épületébe is behatoltak, ahol vérben fetregve találták a halálosan megsebesült kisbögöst.

A harcias kedv azonban a pincérnél egyre tartott, mert a rendőrök jelenlétében egy szódásüveget vágott *Szilágyi* Mojsza fejéhez, aki erre a támadásra egy borosüveggel felelt.

A haldokló zenészt a kórházba szállították, ahol gondos ápolásban részesítették, azonban az orvosi vélemény szerint *sebe okvetlen halálos*.

Horga Pál pincért, *Bikádi* József zenészt, *Szilágyi* Mojszát, a verekezés rendezőjét és *Szegedi* Róza ká-

vésleányt a rendőrök a kapitányi hivatalba kísérték, ahonnan a kihallgatás után *Horga* Pál kivételével szabadon bocsájtották őket, míg *Horga* Pált letartóztatták.

A letartóztatott pincér azzal védekezik, hogy ittas volt és önvédelemből használta fegyverét.

*

A harmadik békésmegyei bűnös *Rozsi* Imre, aki Budapesten a Józsefvárosban követett el *Molnár* József korcsmáros ellen rablógyilkos merényletet *Závoczk* Ferenc, *Böde* Imre és *Árva* Géza segítségével.

Rozsi Imre jobb családból származik és Gyomán hosszabb ideig volt *Kner* Izidor nyomdájában mint expeditor alkalmazva, azonban könnyű élete miatt jó állását el kellett hagynia és azóta a fővárosban tartózkodott többnyire munka nélkül.

A züllött élet azonban minden jobb érzést megölt a fiatal emberben és tegnapelőtt három munkátlan társával elhatározta, hogy meggyilkolnak és kirabolnak egy korcsmárost, akinél sok pénzt sejtettek.

A gonosztervet csütörtökön akarták végrehajtani, de rajtavesztettek, mert a rendőrség már le is tartóztatta őket. A sötét bűn értelmi szerzője *Rozsi* Imre volt.

A vakmerő gyilkosság részletei a következők:

Az *Óriás*-utca 33. száma alatt van egy pincekorcsma, amelynek két hét óta *Molnár* József korcsmáros a tulajdonosa. A pincekorcsma szolid hely, ahol este tíz órakor megszűnik minden dárídó és bezárják a pincét.

Csütörtök este kilenc óra tájban négy fiatal ember állított be a csapszékbe. Az egyiket *Závoczk* Ferenc huszonegy éves csapost, aki törzs-vendég volt, már jól ismerte *Molnár*. A másik három ember *Böde* Imre tizenkilenc éves órásegéd, *Rozsi* Imre huszonnégy éves kereskedősegéd, a negyedik *Árva* Géza volt, aki szintén kereskedősegéd. A társaság bort rendelt s hangos dárídóba kezdett. Tíz óra tájban, mivel a csapszék olyankor már be szokták zárni, elmentek a vendégek, csak a négy mulató ember maradt ott. *Molnár* rájuk szólt, hogy jó volna már hazafelé menni, mert tíz óra elmúlt. A jómadarak társasága még maradt néhány percig. Azt mondták, hogy a régi korcsmárost várják. Közben *Závoczk* kinézett az utcára, hogy nem járnak-e arra sokan? Visszatérve, szemével intett cinkostársainak, mire egyikük elkiáltotta magát:

— Fizetek!

Molnár gyanútlanul odalépett az asztalhoz. Ebben a pillanatban fölugrottak a cinkosok, kettő a korcsmárost ragadta meg, egy eloltotta a lámpát, *Závoczk* pedig kisetett az utcára, becsukta a korcsmaajtót és előtte lesben állott. A korcsmárost annyira meglepte a támadás, hogy az első pillanatban szólni se tudott. Csak amikor támadói a földre tepertek, elkezdett védekezni. *Rozsi* Imre rászólt:

— Add meg magad, különben legyilkolunk!

Molnár azonban segítségért kiáltott. — Csöndben maradj, — kiáltotta az egyik rabló, — mert beléd szurunk!

Molnár ekkor már érezte, hogy a karján, arcán és fején megszurták. *Rozsi* Imre volt a szurkáló. A korcs-

máros látva, hogy a rablók mindenre elszánt emberek, könyörögni kezdett: — Ne bántsatok. Mindent oda adok.

Erre a rablók elvették *Molnár* nagy fekete bőrtárcáját, amelyben két darab huszkoronás s egy darab tizkoronás bankjegy volt; a mellénye zsebéből kiszedtek tizenhat korona ezüst pénz és egy ezüst órát, sőt még egy pirosköves aranygyűrűt is lehuzták az ujjáról.

Épen távozni készültek a rablók, amikor a korcsmárosnak hirtelen ugrással sikerült a pincekorcsma udvarra nyíló ajtajához jutni, kiszaladt az udvarra és segítségért kiabált. A rablók látva, hogy baj van, futva menekültek. *Rozsi* még fölkapta *Molnár* nyustprémes bundáját és kirohantak az utcára.

Ekkor már a föllármázott házbeliek és az utcán járó-kelők is figyelmessé lettek, üldözőbe fogták a menekülő rablókat és kettőt: *Závoczk* Ferencet és *Árva* Gézát még ott a helyszínen elfogták. *Rozsi* és *Böde* elmenekültek. De *Rozsi* sem élvezte soká szabadságát. Péntek déliben a *Dob*-utca és *Kertész*-utca sarkán levő kifőzésben épen ebédelt, amikor két detektív benyitott a helyiségbe. *Rozsi*, aki rosvolt multu, megismerte a titkosrendőröket. Ott hagyta az ebédjét és kisetett az utcára. A detektívek utána mentek és letartóztatták. Még rajta volt *Molnár* prémes bundája.

A rendőrségen *Nagy* Károly dr. hallgatta ki a rablókat. Kiderült, hogy a négy munkátalan ember valóságban szövetkezett a rablógyilkosságra. A gyilkos tervet *Rozsi* eszelte ki. Társait a munkaközvetítő előtt szerezte napokkal ezelőtt. *Závoczk* jól ismerte a járást és tudta, hogy *Molnár* tíz óra után egyedül marad a csapszékben. Kiosztották egymás közt a szerepeket s ha tervük sikerül, *Fiuméba* akartak szökni, onnan pedig *Amerikába* készültek.

Péntek éjjel a *Zöldkoszoru* szállodában, ahol a detektívek razziát tartottak, *Bödét* is letartóztatták.

Pető Sándor.

Csaba község képviselője, dr. *Pető* Sándor mult szerdán, amikor gróf *Andrássy* Gyula a választói jog kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot a ház elé terjesztette, a nemzetiségi képviselőkkel és a szocialista pártokkal szövetkezve oly éktelen handabandázást vitt véghez a Házban, hogy az utána következő gyűlésen illetlen magaviseletéért kénytelen volt a Házat megkövetni.

A képviselő ur viselkedésén nem csodálkozunk, mert az ő szerdai politikai szereplése csak *okozata* volt annak a csokolódzásnak, amelyet *Pető* Sándor Csabán a Csirkepiac-téren és a parasztkongresszuson a Vigadóban rendezett *Hodza* Milán és *Vlád* Auréllal.

Akkoriban a *Pesti Hirlap*-ban *Pető* Sándor ugyancsak mosakodott és mindenkivel azt akarta elhitetni, hogy neki a hazá-áruló nemzetiségi képviselőkhez semmi köze nincs és hogy ő csupa véletlenségből került a nemzetiségi képviselők közé.

Szerdai szereplésekor azonban kibujt a szeg a zsákból,

mert küldt, hogy bizony Csaba város országgyűlési képviselője is ebbe a bandába tartozik.

Pető Sándor politikai viselkedését sohasem tartottuk dicsőretre méltónak, szerdai illetlen szereplését azonban rosszaljuk és elítéljük, mert ingadozó politikai magatartása megbízhatatlan, szereplése durva és izléstelen.

— **Az orosházi kiállítás.** Mult számunk egyikében kimerítő tudósítást hoztunk az orosházi tanonc és segédmunka kiállításról, amelynek megnyitása holnap, vasárnap lesz. A megnyitás időpontja mint értesülünk változott, mert 11 óra helyett a megnyitás délután 1 órakor lesz. Az ünnepélyes megnyitás programja a következő: 1. A dalárda éneke. 2. A végrehajtó-bizottság egyik elnökének üdvözlő beszéde. 3. A védnök vagy díszelnök megnyitó beszéde. 4. A kiállítás megtekintése. 5. A bíráló-bizottság ítéletének kihirdetése. 6. A dalárda éneke. Ugyancsak a kiállítás napján tartja az orosházi szabadliceum első felolvasását is.

— **A tótkomlói publikáció.** Tótkomlós község elhatározta, hogy magyar és tót nyelven külön publikációt tart vasárnap a templomok előtt. A község határozatát úgy a törvényhatósági bizottság, mint a belügyminiszter megsemmisítette és kimondta, hogy a publikáció egyszerre tartandó meg, de úgy, hogy a magyar a tótot megelőzze.

— **Horvay János újabb diadala.** Bizonyára élénken emlékeznek még olvasóink arra a hirre, hogy a genfi Kálvin-szoborra hirdetett nemzetközi pályázaton Horvay János, a csabai és az orosházi Kossuth-szobrok megalkotója, kapta a harmadik díjat. Azóta a genfi zsűri, mely csupa művészekből áll, több ülést tartott s elhatározta, hogy a Kálvin-szobor elkészítésével Horvayt és Randolfit párizsi szobrászt bizza meg oly felülettel, hogy a februárra elkészülő talapzat megtekintése után, a jövő évi május 15-ig a talapzat arányaihoz mért szobormintát kötelesek készíteni s a zsűri e minták megtekintése után dönti el, kire bizza a szobor kivitelét. — A mi Horvaynak a genfi művészek nagy ünneplésben részesítették, mikor pályadíjának átvétele végett Genfben megjelent. Pályaműve egyébként annyira megnyerte a genfiek tetszését, hogy a városi tanács bronzba önteti s a városi muzeumban fogja elhelyeztetni. Horvay János újabb sikerén mi is szívből örvendünk, mert hiszen a mi megyebeli Kossuth-szobraink az ő alkotásai s művészi tudásával, izlésével, nemes szerénységével megnyerte mindenkinek tiszteletét és szeretetét. De más okból is örülünk diadalának: a genf. ítélet fényes elégtételt nyújtott Horvaynak azokért a támadásokért, méltatlanul illették, midőn a budapesti Kossuth-szobor zsűrije rábizta a szobor végleges kivitelét.

— **Inspicirung.** A békéscsabai 101-ik gyalogezred 3-ik zászlóaljához beosztott ujoncok és póttartalékosok kiképzését Bellmont Antonius ezredes megvizsgálta és kétnapi inspicirung után teljes megelégedését fejezte ki. A helybeli tisztikar ezredese tiszteletére a Nádor szállodában közvacsorát rendezett, amelyen meg-

jelentek Bellmont ezredesen kívül: Reznicek Emi alezredes, Král István, Wukellits Jakab, Colnago Ferdinand őrnagyok, Richter Antal, Szilaveczy István, Flaska Emil, Vratsits Károly kapitányok, Krausz Kajetán, Spitzner Rudolf, Haas Oszkar, Stephanie Károly, Stósz Frigyes, Lukesch Othmár főhadnagyok, Plitzner Rikárd, Kummer Ferenc, Barry Jenő, Nemessányi Zoltán, Urban Dezső, Chavanne Gaston, Feill Rudolf, Reichinger Péter, Unger Ágoston hadnagy és Luka, Szabó, Hevesi tiszthelyettesek. A közvacsorán a tisztek éjfélig maradtak együtt és az ezredes távozta után a társaság széjjelozott.

— **A békési lakosok kártalanítása.** A békési Kettős-Körös hidjához a feljáró olyan meredek és magas, hogy az alatta fekvő házakba a bejárás szinte lehetetlen. A vármegye az érdekelteknek egyezség alapján 1100 koronát fizetett, amelyhez a gazdasági vasut 500 koronával járul hozzá.

— **Titkos nyomozás.** A gyulai ügyészség a csabai rendőrfőbiztos egy érdekes és fontos nyomozással bizta meg. Az előnyomozást elrendelő végzés hivatalos titok megsértésének terhe alatt utasítja a csabai rendőrfőbiztos, hogy az ügy állását és a nyomozás eredményét a legnagyobb titokban tartsa.

— **Hangverseny.** Koller Tóny bécsi udvari operaénekesnő és Pick-Steiner Soma világhírű hegedűművész november hó 26-án a városi színházban este egygyed 9 órakor tartják egyetlen hangversenyüket a következő műsorral:

I. W. A. Mozart: Koncert 5. sz. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

II. Rossini: Arie der Rosine „A Sevillai borbély“ c. operából. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

III. a) D'Ambrosio: Romanze. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

b) Sarasate: Tarantella. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

IV. E. Behm: Jean Renaud, ó-francia ballada. Éneklő Tony Koller.

R. Strauss: Reggel. Éneklő Tony Koller.

Hinrichs: Hercegnő. Éneklő Tony Koller.

V. Saint-Seans: Rondo capriccioso. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

VI. Van Eyken: Judiths Siegeslied. Éneklő Tony Koller.

Massenet: Gavotte a „Manon“ operából. Éneklő Tony Koller.

W. Taubert: Der Vogel in Walde. Éneklő Tony Koller.

VII. R. Wagner: Alblumblatt. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

Nachez: Zigeunertanze. Hegedűn előadja Pick-Steiner Soma.

Jegyek már válthatók Tevan Adolf könyvkereskedésében, ahol vidéki előjegyzések is eszközölhetők.

— **Új közlekedési eszköz.** Dobox és Csaba között az utazó közönségnek semmiféle közlekedési eszköz nem állott rendelkezésére, úgy hogy az, akinek lova kocsija nincs vagy gyalogszerrel vagy drága fuvarossal tehette meg ezt az alig 15 km. hosszú utat. Ezeket a mizériákon kívánt segíteni Sarkadi Ignác csabai postamester, aki Csaba és Dobox között a régi postakocsik mintájára Omnibus-járatot létesít a közel jövőben. A postakocsik a kereskedelemügyi miniszter jóváha-

gyásából naponként többször fognak közlekedni. A viteldij személyenként 1 korona lesz. Csomagonként 10 kilóig semmit, 10—20 kilóig 10 fillért; 20—30 kilóig 20 fillért kell fizetni. A fontos és célszerű új közlekedési eszköznek szép jövőt jósolunk, mert egy rég érzett szükséglet kielégítését célozzák.

— **Esküvők.** Kelemen László h. jegyző és anyakönyvvezető, november hó 19-én vezeti oltárhoz Molnár Erzsikét, özv. Molnár Jánosné leányát. — Achim Huszár János, Achim Huszár Pál tekintélyes csabai birtokos fia, 17-én délután 3 órakor tartja esküvőjét az ág. ev. kistemplomban Maczák Mariskával, Maczák János csabai földbirtokos leányával. — Szaszák János csabai fiatal gazda, november hó 19-én tartja esküvőjét az ág. ev. kistemplomban, Hrabovszky Erzsébettel, Hrabovszky Mátyás csabai földbirtokos leányával.

— **Eltűnt elmebeteg.** Még szeptember végén megemlékeztünk arról, hogy kukoricatöréskor a sopronyi tanyákon eltűnt Jedrejsik Mária elmebeteg asszony. A csabai rendőrség országos körözést bocsájtott ki, hogy a magával tehetetlen asszonyt hozzátartozóihoz juttassa. A körözésnek eddig semmi eredménye nem volt, úgy hogy már-már attól tartottak, hogy baleset vagy gyilkosság áldozata lett a szerencsétlen asszony. Tegnapelőtt a sarkadi rendőrség átiratban értesítette a csabai rendőrséget, hogy az elmebeteg asszonyt a sarkadi határban elrongyosodott ruhában, összefazva, az éhségtől elgyengülve megtalálták. A szerencsétlen asszony hozzátartozói Sarkadra utaztak, hogy a kinos kalandon keresztül vergődött asszonyt hazaszállítsák.

— **Áthelyezés.** A 101-ik gyalogezred 3. zászlóaljától a következő tiszteket helyezték át Bécsbe az ezred főbbi zászlóaljához: Colnago Ferdinand őrnagyot, Szilaveczy István kapitányt, Urbán Dezső, Chavanne Gastont, Unger Ágoston, Gruber Árpád és Feill Rudolf hadnagyokat. Az áthelyezett tisztek Csaba társadalmában első szerepet játszottak és távozásuk felett sajnálkozásukat fejezzük ki.

— **Könyvkötők sztrájkja.** Kner Izidor gyomai nyomdávalatának könyvkötői hétfő óta sztrájkolnak. A könyvkötők béremelést kértek, amit a vállalat lehetetlennek tartott teljesíteni. Az eddigi tárgyalások eredménye nem vezettek. A sztrájk állítólag egy felmondásban levő könyvkötő rábeszélése folytán ütött ki.

— **A motor és a konflis.** Csaknem végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap este. Hogy emberéletben kár nem esett, az egyedül Miklós Rókus községi rendőrnök köszönhető. Tegnapelőtt délután a 12-ik számú bérkocsi kocsisa hajtás közben a bakkon elaludt és nem vette észre a közeledő motort, amelyet Miklós Rókus rendőr alig egy méter távolságban tudott megállítani Fájó Mátyás kocsija előtt. A motor utasai a hirtelen megállás következtében ugyszer igen megijedtek és a kocsiból kiugráltak, azt hitték, hogy valami komolyabb baleset érte a motort.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nőegylet szegényeinek javára f. hó 7-én megtartott hangversenynek művészi és anyagi fényes sikeréért fogadják a közreműködött hölgyek és urak, valamint a jegyek árúsításával fáradozott hölgyek, a rendező-bizottság ügybuzgó tagjai, a kegyes adakozók és a megjelent közönség szegényeinek nevében is hálás köszönetünk kifejezését. A nőegylet elnöksége.

— **Kifosztott szobaleány.** A gyulai Király-szálloda szobaleányához, Borbély Mária-hoz beállított tegnap egy vendég, aki a szobaleánnyal olyan gorombán bánt, hogy az szobájából kiszaladt és egy másik szobában keresett menedéket. Az ismeretlen ember ezt az időt arra használta fel, hogy a szobaleány ruháit 60—80 korona értékben magával vitte. A gyulai rendőrség a goromba vendéget a szobaleány panaszára elcsipte és megtalálta az összes ruhaneműket is egy abrosz kivételével az illetőnél, akiről kitűnt, hogy Kertész Ferencnek hívják. A bünvádi eljárást megindították ellene.

— **A dobozi munkásházak.** A belügyminiszter jóváhagyta azt az adásvételi szerződést, amely szerint a vármegye Wenckheim Dénes gróftól 5 hold és 244 □-öt földet vett meg 8244 koronáért, ahol 21 munkásházat fognak felépíteni.

— **Makó Lajos meghalt.** A szegedi színház direktora Makó Lajos, akit a csabai közönség is igen jól ismert és kedvelt, Szegeden hirtelen meghalt. Temetése ma volt. A ravatalt, amely a színház előcsarnokában állott, Szegedváros díszbe öltözött huszárai őrizték. Részint személyesen voltak ott, részint pedig képviselték magukat a temetésen az összes nevesebb magyarországi szingazgatók. Szendrey Mihály nevében, aki betegsége miatt nem jelenhetett meg a temetésen, Mártonfi Róbert, az aradi színház tagja tette le a korporsóra az aradi színház koszoruját. A gyászszertartást Láng főesperes végezte. A szegedi társulat nevében Csiky László bucsuzott el a korán elhunyt direktortól. Beláthatatlan tömeg kísérte a temetőbe a halottat, ahol Krémer Jenő mondott hatásos bucsuzatot.

— **Feloszlatott szövetség.** A kereskedelmi miniszter felhívta vármegyénk alispánját, hogy a belügyminiszter által feloszlatott vasúti munkások országos szövetségének Csabán, Orosházán és Ssarvason levő helyicsoportok befizetési főkönyvét, okmányait és vagyonát vonja be és terjessze be Budapest székesfővárosához.

— **Halálozás.** Özvegy Kraszkó Pálné csabai lakosnak 21 éves jogásfia: Kraszkó Pál hirtelen elhalálozott. A tehetséges fiatalember temetése holnap lesz.

— **Megkárosított kereskedő.** Grünbaum Ármán gyulai kereskedő megbizta hetesét: Kiss Mihályt, hogy 46 koronával a címere érkezett vasúti szállítmányt vegye át. Kiss a pénzt állítása szerint elvesztette. Ugyancsak ezt a kereskedőt károsította meg Nyíri János hetes is, aki 34 korona rábizott pénzt sikkasztott el gazdájától.

— **A gyermekhalandóság** ijesztő mérveket ölt Magyarországon. A modern, ideges, gyenge anyák vézna gyermekeket szülnek és ha kellőképpen nem gondoskodunk a gyermek szervezetének mesterségesen való megerősítéséről, akkor az vagy elpusztul, vagy ha meg is marad, az élet harcaira alkalmatlan, gyenge szervezetü ember válik belőle.

Eppen ezért nem ajánlhatjuk eléggé a szülők figyelmébe a *Ferromanganint*, ezt a vasat és mangánt tartalmazó szert, amely valóban csodálatra méltó, jótékony hatással van a fejlődő gyermek szervezetére. Rövid néhány nap után már tapasztalható az étvágy fokozódása, a közérzés javulása és sorra elmaradnak azok a gyermekbetegségek, melyek a szülőknek réme. Fel nőttek, különösen vérszegények, idegesek, emésztési vagy vérkeringési zavarokban szenvedők is rendkívül jótékony hatással használják a *Ferromanganint*.

Dr. V. V. orvos így nyilatkozik: „A *Ferromanganin*-t előszeretettel alkalmazom a vérszegénység, sápkóros betegségek, ugyszintén angolkóros és görvélykóros gyermekbetegségeknél. A készítmény igen jóízű, betegek szívesen veszik.”

Egy üveg ára 3 korona 50 fillér. Vásárlásnál ügyeljünk a *Ferromanganin* névre és a „Leányfej” védjegyre s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható minden gyógyszerárban, de biztosan *dr. Adler Miksa* gyógyszerárban a „Kigyóhoz”, *Orosházán*.

— **Tolvaj cseléd.** *Bródy* Sándor gyulai tanítótól cselédje, *Szabó* Zsófia elloptott három öltöny ruhát, amit a piacon akart értékesíteni. A lopást észrevették és a gyulai rendőrség a tolvaj cselédet letartóztatta.

— **Szerencsés szemlész.** *Argyelán* Miklós szeghalmi szemlész a *Hecht*-bankháznál vásárolt osztálysorsjegyen 10,000 koronát nyert. A szerencsés szemlész személyesen utazott fel a nyereség átételéért.

— **Országos vásár Gyomán.** A novemberi országos vásár 12-én kezdődött. A kirakodó vásár holnap lesz megtartva. Az állatvásárra nagy volt a felhajtás, azonban a vevők nem igen vásároltak.

— **Ugy értesülünk,** hogy az idén, fennállásának 26-dik esztendejében, különleges szép kiállítású, illusztrációkban gazdag és rendkívül bő árjegyzéket ad ki az országhírű nagy óras és ékszerész cég: *Löfkovits Arthur és társa, Debrecenben*. Bizonyára sietni fog minden érdeklődő egy példányt díjtalanul hozatni, mielőtt — amint az előre látható — a kiadás elfogy.

— **Elszámolás és köszönetnyilvánítás.** A Nőegylet f. hó 7-én rendezett hangversenyének bevétele 756.10 kor., kiadása 331.06 kor., tiszta jövedelme 415.04 kor. Felülfizettek, illetve a jövedelemhez hozzájárultak: Gróf Almásy Kálmáné, gróf Széchenyi Antalné, Márialaky József, Zeisler Lipót 10—10 koronával, Schreyer Jenő 8 koronával, Beliczey Rezsőné, Varságh Béla, Ursziny János dr. 7—7 koronával, Szucs Irma 6 koronával, Deutsch Mór, Előd József, Náday József 3—3 koronával, Bartos János, Bodó József, Gyöngyösi Gusztáv, Jankovich Tihamér, Jéger József, Kalmár József, Láng Gusztáv, Löwinger Árpád, Patay György, Pfeiffer István, Polgár Lajos, Rosenthal Bernát, Wallfisch Ferenc dr., Weisz Fülöp, Weisz Mór 2—2 koronával, Adler Miksa, Félix István, Gulyás József, Haan Béla, Petrovics József, Silberstein Ignác, Wallerstein Sománé, dr. Weisz Fri-

gyes, N. N. 1—1 koronával, Kovács Katalin 60 fillérrel. A felülfizetésért köszönetet mond a nőegylet elnöke.

— **Kerítés-tolvaj.** *Kocsis* Károly gyulai lakos tanyájáról a tanya kerítését ellopták. A nyomozás során kiderült, hogy a tolvaj *Nátor* János ujkigyósi lakos, aki verkedésért és lopásért már többször volt büntetve.

— **Tisztelt olvasóink!** Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általánosan ismert házi-szer, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jóízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermekek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszerárakban.

— **A „Nick Carter”** kiadóhivatalának füzetes regényeiből e héten is a szokott pontossággal jelentek meg az érdekesítő számok. A „Nick Carter” e heti számában a detektív elfogja és ártalmatlanná teszi *Buck Bagleyt*, Amerika leghírhedtebb gonosztevőjét bandájával. — A „Buffalo Bill” legutolsó száma érdekesen világít be Amerika társadalmi életébe s vérbosszu kérében azon harcok egyikét meséli el, melyeknek *Cody* ezredes világhírét közzöni.

— **A „Grant Kapitány”** hetedik füzete elvezet bennünket Afrika belsejébe, az amazónok földjére, hol a hajós Franciaország szolgálatában fontos és nehéz küldetést teljesít. — **Hajmeresztő életveszedelem** közt játszódik le az a kaland is, amelybe „Nobody”, a világhírű detektív keveredett Londonban, ahol sikerült lelepleznie a Themze vakmerő kalózeit. — Ugyancsak 10-ik füzet jelent meg a „Budapesti Rejtelmek”-ből is, melyet a híres szerző mesteri kézzel bogoz. Valóban kára az irodalomnak és az olvasó közönségnek, hogy *Kiss József*, az ünnepeit és koszorúkat költő csak ezt az egy regényt írta. Mindezek a füzetek kaphatók az összes könyv- és papírkereskedésben, valamint dohánytözsdekben, vagy közvetlenül a kiadónál, *Mikolasy Sándor* könyvkereskedésében, Budapest, Teréz-körút 21. A szépen kiállított füzetek ára egyenkint 30 fillér.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan burorozott, különbejárattal szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezések megfelelő kedvezmény. Szigorú családias otthon.

A békési főjegyző nyilatkozata.

Morvay Mihály közigazgatási bizottsági tag, mint múlt számunkban megirtuk, orvoslást kért az ellen, hogy a békési képviselőtestületi gyűléseket a békési főjegyző ne a megye és közigazgatási bizottság gyűlésnapjain hívja össze.

Morvay Mihály ezen felszólalására *Szathmáry* Gábor főjegyző a következők közvételére kért fel bennünket:

Becsés lapjában is olvasom, hogy *Morvay* Mihály ur, mint a közigazgatási bizottság egyik tagja, panaszt emelt ellenem a bizottság f. hó 9-én tartott gyűlésében amiatt, hogy én a községi képviselőtestületi gyűléseket a megyei közgyűlés és a közigazgatási bizottsági gyűlések idejére tűzöm ki s ennél fogva ő ott meg nem jelenhet.

Azaz állítása — ha mondta, — hogy a megyei gyűlések idejére is tűzök ki képviselőtestületi gyűléseket — valótlán, mert a megyei gyűlésekben én mindig jelen szoktam lenni, tehát gyűlést egyazon időben Békésen nem is tarthatok.

A másik állítása azon egy esetre vonatkozik, hogy a képviselőtestületi gyűlést f. hó 9-ére hívtam össze a bíró ural, mivel a vezető orvos megválasztása ügyében a vármegye alispánjától haladéktalan intézkedésre utasított az előjárás.

Bármennyire nehezemre esett is tehát *Morvay* ur bölcsességét és „lelkes szakértelmét” mellőznöm e

gyűlésen, a fentebbi indokból más-ként tenni nem lehetett

Igaz, hogy amikor *Morvay* Mihály ur a közigazgatási bizottság tagjává lett, felhívott, hogy hétfőn, szombaton gyűlést ne tartsak, vasárnap pedig 11 óra után is a hivatalban begyek, mert közigazgatási bizottsági ülés hétfőn tartatik s neki ott jelen kell lenni, miután ő „nélkülözhetetlen” a gazdasági, a gazdák ügyeinek elintézésénél, ha pedig közigazgatási ülés nincs, hétfőn és szombaton a tanyáján szokott lenni, vasárnap délelőtt 11 óráig pedig templomban van, csak azután teheti, hogy ügyeit velem elintézzem.

Próbáltam is alkalmazkodni kívánságához, de egy másik szintén számottevő oszlopos tagja a képviselőtestületnek meg azzal állott elő, hogy kedden és szombaton se tartsak gyűlést, mert ő akkor el van foglalva; a harmadik szintén oszlopos tag szerdát kötötte ki, mivel aznap bőjtöl, akkor neki veszekedni a gyűlésen nem szabad; a negyedik oszlopos tag pedig csütörtök délelőttjét, mivel neki templomba kell menni, aznap lelki nyugalomra van szüksége.

Hát ilyen körülmények között megvallom, nehéz volt a választás, hogy kinek a szavát fogadjam meg, de mégis jobb lett volna a *Morvay* urét, mert ugylátszik, ő a legérzékenyebb.

Szánom-bánom azért a nyilvánosság előtt a vele szemben tett eme jogtalanságot, ünnepélyesen ígérem, hogy jövőre a tanács tagjaiból deputációt küldök hozzá annak meg tudása végett: nincs-e reá valahol mint „nélkülözhetetlen” férfiura szükség, nem megy-e a tanyára, annyival is inkább, mivel be kell látnom, hogy az ő nagy tudása, „laikus szakértelme”, bölcsessége „nélkülözhetetlen” Békés község képviselőtestületében is ép úgy, mint a közigazgatási bizottságban.

Ísmétlően sajnálom mélyen, hogy nem volt érzékem Békés e nagy és nélkülözhetetlen fiának intését megfogadnom, tudnom kellene pedig, hogy ez a „haza” nem boldogul, mely „nagy”, oszlopos fiának érdemeit, nagy tudását kellően nem méltányolja, azok közérdekű, „szerep” kívánságához a legnagyobb alázatossággal nem alkalmazkodik.

Kelt Békésen, 1908. nov. 13.

Hive tisztelettel
Szathmáry Gábor.

Orosháza szenzációja.

Hamiskártyázással vádolt bankhivatalnok.

Csaba, nov. 14.

Mint értesülünk, *Baruch* Hugó aradi ügyvéd egy orosházi bankhivatalnok nevében rágalmaszást pert indított több orosházi ügyvéd ellen, mert hamiskártyázással vádolták meg őtet. Az ügy két okból is érdekes, egyrészt, mert a feljelentés előzményei rendkívül izgalmasak voltak, másrészt, mert az ügyet egy orosházi ügyvéd sem volt hajlandó elvállalni és ezért fordult a sulyos váddal illetett banktisztviselő dr. *Baruch* Hugó aradi ügyvédhez.

A rágalmaszást pör előzményei a következők:

A múlt héten az orosházi *Kereskedelmi Csarnokban* ferblit játszottak az urak. Tiltott hazárdjáték ez, de azért vigan folyik a ferblitjáték széles ez országban és így természetesen Orosházán is. A ferblitban több orosházi ur vett részt, közöttük *Szokolay* Béla banktisztviselő. Vele történt az a sulyos incidens, amely rágalmaszást pört vont maga után. Pár órája folytatott már a játék, amikor éjfél felé kinos jelenet történt. A ferblit játszó urak váratlanul felugrottak a játékasztal mellől és lecsapták a kártyát. Csak *Szokolay* Béla maradt ülve és kíváncsian kérdezte, mi az oka az izgalomnak:

— *Magával nem játszunk tovább* — hangzott a felelet. — *Maga hamisan játszik.*

Szokolay izgatottan tiltakozott a vád ellen, de pártneri annál keményebben vágta az arcába, hogy a kártyái meg voltak jegyezve. A kinos botrány csak néhány másodpercig tartott. *Szokolay* ezután eltávozott a játék színhelyéről, másnap pedig felkeresett egy orosházi ügyvédet és meg akarta bizni a rágalmaszást pör megindításával. Nagy volt azonban *Szokolay* csodálkozása, mikor az ügyvéd kijelentette, hogy tekintettel ellenfeleire, nem hajlandó a pör vitelét elvállalni. És így járt *Szokolay* a többi orosházi ügyvéddel is, akik valamennyien vonakodtak a pör megindításától.

Persze a sulyos váddal illetett banktisztviselő nem hagyta annyiban a dolgot, hanem más városbeli ügyvéd után nézett. Így került az érdekes ügy *Baruch* Hugó dr. aradi ügyvédhez, aki, mint értesülünk, Orosházára utazott, hogy megindítsa *Szokolay* vádlói ellen a rágalmaszást pört.

A kinos ügy fejleményeit Orosháza közönsége lázas érdeklődéssel várja.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

annyra kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolajízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsióval

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egzségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSORSZESZ
FOOKRÉM és SZAJVIZ

NESTLÉ

GYERMEKLSZTJE

csecsemők lábbadozók
gyomorbojosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

Törvénykezés.

§ A Paraszt Ujság sajtópere.
Két esztendővel ezelőtt, amikor a Kuria Achim L. Andrásnak Békéscsaba parasztpárt képviselőjének mandátumát izgatás miatt megsemmisítette, a volt képviselő lapja, a Paraszt Ujság egymásután két izgató cikkelyt közölt. Az ellenpárt választói és általában az uri osztály ellen. A nagyváradai esküdtbírósg nyomtatvány utján elkövetett osztálygyűlöletre való izgatás vétsége miatt négy hónapi államfogházra és négyszáz korona pénzbüntetésre ítélte Mayer Jenőt, a cikkek szerzőjét, akinek semmiségi panaszát a Kuria első büntető tanácsa elutasította.

§ Éjszakai találkozás. Ifju Kovács Gábor és Somlyai Lajos békési legények régóta ellenséges viszonyban éltek. Egy szép holdvilágos éjszakan a két legény találkozott egymással. Ifj. Kovács Gábornál egy hatalmas furkósbót volt. Amint ellenségét meglátta, nem sokat gondolkodott, hanem úgy vágta fejbe a sulyos bottal Somlyait, hogy ez elterült a földön. Ezért Kovács Gábort a gyulai törvényszék 2 hónapi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen Kovács felebbezett.

§ Zsebvágó cigányasszony. A gyulai törvényszék büntető bírósága Szakmáry Arisztid elnöklete alatt a csütörtökön megtartott végfolyáson mondott ítéletet Lakatos Istvánné, születt Török Teréz gyulai cigányasszony felett, aki egy csabai hetipiac alkalmával Valach Jánosné csabai lakos pénztárcáját a benne levő 8 korona pénzzel együtt kilopta. A tárgyalás során a vád beigazolást nyert és a visszaeső bűnöst a törvényszék 6 hónapi börtönrre ítélte. A tolvaj cigányasszony az ítélet ellen felebbezett.

§ A legényvirtus vége. Az endrődi nagy korcsmában mulattak Pápai Sándor és Szulyó Pál endrődi legények. Folyt a bor és huzott a cigány. A nagy mulatásnak az lett a vége, hogy mindakét legény berugott. Pápai Sándorban felébredt a legényvirtus és amikor társa valami csekélységgel megsértette, megtámadta, a földhöz verte és alaposan eltángálta, úgy, hogy ennek következtében Szulyó Pál 20 napig nyomta az ágyat. A törvényszék Pápai Sándort ezért 8 napi fogházra ítélte. Vádlott a törvényszék ítéletébe megnyugodott. Az ítélet jogerős.

Budapesti gabonatözsde.

Készáru üzlet.

Egyrészt a külföldi tőzsdék szilárdasága, másrészt az élénk kereslet folytán a budapesti gabonapiac az irányzat szintén megtartotta szilárd jellegét. A határidő-üzletben ugyan csak kifejezésre jutott e szilárdaság.

Déli zárlatok:

Uj buza	25.20
Októberi buza	21.50
Rozs	21.12
Tengeri (ó)	15.—
Tengeri (uj)	13.02

A csabai piacon ma a következő árakat adták:

Jó minőségű buza	24.—
Takarmányárpa	15.—
Rozs	17.60
Zab	14.40
Uj tengeriért	13.—

Segédszerkesztő: Laptulajdonos:
Németh István Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség”
könyvnyomdájában, Békéscsabán.

Hirdetés.

A békéscsabai m. kir. földmivessziskola igazgatósága közhírré teszi, hogy az iskolában január hó 7-től február hó végéig

gazdasági tanfolyam

tartatik.

E tanfolyamon teljesen díjtalan lakás, ételmezés és oktatás mellett felvétetnek kiszagadók és azok legálább 18 évet betöltött fiai, nemkülönben gazdasági alkalmazottak és munkások is.

A jelentkezők községi erkölcsi bizonyítványukat és keresztlevelüket mielőbb küldjék be. Kiszagadók és azok fiai feltétlenül előnyben részesülnek, amiért is községi bizonyítványukban e minőségük igazolandó.

A legfontosabb mezőgazdasági ismereteken kívül a tanfolyamon résztvevők kosár-, seprő-, kefe- és harsura kötést is tanulnak.

Az igazgatóság.

Saját termésű kellemes, kristálytisza idei

BOROMAT

ajánlom literes zárt üvegekben 60 fillérért.

Több ezer

csemegeszőlőzöldojtványom

szintén eladó darabonként 12 fillérért. Muskotályi drbja 15 fill. Csabagyöngye drbja 30 fillér.

Ugyancsak nagyobb mennyiségű

HERESZÉNA

is kapható

Lőrinczy László

gyógyszerésznél

Békéscsabán, Szarvasi-ut.

MARIK és HORVÁTH

uri és női cipészek

Békéscsabán, a Rossuth-téren.

A nagyérdemű közönség tudomására hozzuk, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottunk. Üzletünkben kizárólag

mértékutáni megrendelések

a legszebb kivitelben, igen

jutányos áron készíttetnek.

Önálló cipésziparosok

részére ajánljuk bármely alaku és szabásu s a legjobb anyagból készített

cipőfelsőrészeinket.

Szives pártfogást kérve, tisztelettel

Marik és Horváth, cipészek.

**BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG
KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KIADÓHIVATALA**

Művészi kivitelű bál megírók, eljegyzési, esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, körlevelek, gyászjelentések s mindenféle nyomtatványok olcsó áron készíttetnek

A kiadóhivatalban jutányos áron vétetnek fel hirdetések és azok biztos eredményre is vezetnek

Tisztelt kávéfogyasztó közönség

tájékoztatására, hogy mily óriási arányban fejlődött a jóságáról híres PATAY-féle pörkölt-kávének az egy évi üzleti forgalma:

1-ső hónap	6-ik hónap	12-ik hónap,
Rum, tea	és teasütemény	vagyis Csaba és vidéke
PATAY CÉGNÉL		kávéfogyasztásának 3/4 része.
tisztán kezelve, mindenkor olcsón kapható		Ezen örvendetes körülmény
BÉKÉSCSABÁN, VASUT-UTCA		annak tulajdonítható, hogy
		a PATAY-féle kávé
		a legjobb.

— **A gyermekhalandóság** ijesztő mérveket ölt Magyarországon. A modern, ideges, gyenge anyák vézna gyermekeket szülnek és ha kellőképpen nem gondoskodunk a gyermek szervezetének mesterségesen való megerősítéséről, akkor az vagy elpusztul, vagy ha meg is marad, az élet harcaira alkalmatlan, gyenge szervezetű ember válik belőle.

Eppen ezért nem ajánlhatjuk eléggé a szülők figyelmébe a *Ferromanganint*, ezt a vasat és mangánt tartalmazó szert, amely valóban csodálatra méltó, jótékony hatással van a fejlődő gyermek szervezetére. Rövid néhány nap után már tapasztalható az étvágy fokozódása, a közérzés javulása és sorra elmaradnak azok a gyermekbetegségek, melyek a szülőknek réme. Fejlődtek, különösen vészesegények, idegesek, emésztési vagy vérkeringési zavarokban szenvedők is rendkívül jótékony hatással használnák a *Ferromanganin*-t.

Dr. V. V. orvos így nyilatkozik: „A Ferromanganin-t előszeretettel alkalmazom a vészesegények, sápkóros betegségek, ugyisint angolkóros és görvélykóros gyermekbetegségeknél. A készítmény igen jóízű, betegek szívesen veszik.”

Egy üveg ára 3 korona 50 fillér. Vásárlásnál ügyeljünk a *Ferromanganin* névre és a „Leányfej” védjegyre s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható minden gyógyszerárban, de biztosan dr. Adler Miksa gyógyszerárában a „Kigyóhoz”, *Oroszában*.

— **Tolvaj cseléd.** Bródy Sándor gyulai tanítóól cselédje, Szabó Zsófia ellopott három öltöny ruhát, amit a piacon akart értékesíteni. A lopást észrevették és a gyulai rendőrség a tolvaj cselédet letartóztatta.

— **Szerencsés szemlést.** Argylán Miklós szeghalmi szemlést a Hecht-bankháznál vásárolt osztálysorsjegyen 10,000 koronát nyert. A szerencsés szemlést személyesen utazott fel a nyereséget átvételéért.

— **Országos vásár Gyomán.** A novemberi országos vásár 12-én kezdődött. A kirakodó vásár holnap lesz megtartva. Az állatvásárra nagy volt a felhajtás, azonban a vevők nem igen vásároltak.

— **Ugy értesülünk,** hogy az idén, fennállásának 26-dik esztendejében, különleges szép kiállítású, illusztrációkban gazdag és rendkívül bő árjegyzéket ad ki az országhírű nagy órák és ékszerész cég: *Löfkovits Arthur és társa, Debrecenben*. Bizonyára sietni fog minden érdeklődő egy példányt díjtalanul hozatni, mielőtt — amint az előre látható — a kiadás elfogy.

— **Elszámolás és köszönetnyilvánítás.** A Növeglet f. hó 7-én rendezett hangversenyének bevétele 756.10 kor., kiadása 331.06 kor., tiszta jövedelme 415.04 kor. Felülfizettek, illetve a jövedelemhez hozzájárultak: Gróf Almásy Kálmán, gróf Széchenyi Antalné, Máriaalky József, Zeisler Lipót 10—10 koronával, Schreyer Jenő 8 koronával, Beliczey Rezsőné, Varságh Béla, Ursziny János dr. 7—7 koronával, Szucsu Irma 6 koronával, Deutsch Mór, Előd József, Náday József 3—3 koronával, Bartos János, Bodó József, Gyöngyösi Gusztáv, Jankovich Tihámér, Jéger József, Kalmár József, Láng Gusztáv, Löwinger Árpád, Patay György, Pfeiffer István, Polgár Lajos, Rosenthal Bernát, Wallfisch Ferenc dr., Weisz Fülöp, Weisz Mór 2—2 koronával, Adler Miksa, Félix István, Gulyás József, Haan Béla, Petrovics József, Silberstein Ignác, Wallerstein Sománé, dr. Weisz Fri-

gyes, N. N. 1—1 koronával, Kovács Katalin 60 fillérrel. A felülfizetésért köszönetet mond a növeglet elnöksége.

— **Kerítés-tolvaj.** Kocsis Károly gyulai lakos tanyájáról a tanya kerítését ellopták. A nyomozás során kiderült, hogy a tolvaj *Nátor János* ujkigyósi lakos, aki verkedésért és lopásért már többször volt büntetve.

— **Tisztelt olvasóink!** Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „Scott-féle Emulsió”-val, mely általánosan ismert házi-szer, vagyis csukamájójú, csak hogy az utóbbit teljesen jóízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermekek különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsió”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszerárakban.

— **A „Nick Carter”** kiadóhivatalának füzetes regényeiből e héten is a szokott pontossággal jelentek meg az érdekesítő számok. A „Nick Carter” e heti számában a detektív elfogja és ártalmatlanná teszi Buck Bagleyt, Amerika leghírhedtebb gonosztevőjét bandájával. — A „Buffalo Bill” legutolsó száma érdekesen világít be Amerika társadalmi életébe s vérbosszu keretében azon harcok egyikét meséli el, melyeknek Cody ezredes világhírét köszöni.

— A „Grant Kapitány” hetedik füzetét elvezet bennünket Afrika belsejébe, az amazónok földjére, hol a hajós Franciaország szolgálatában fontos és nehéz küldetést teljesít. — Hajmeresztő életveszedelem közt játszódik le az a kaland is, amelybe „Nobody”, a világhírű detektív keveredett Londonban, ahol sikerült telepleznie a Themze vakmerő kalózeit. — Ugyancsak 10-ik füzet jelent meg a „Budapesti Rejtelmek”-ből is, melyet a híres szerző mesteri kézzel bogoz. Valóban kára az irodalomnak és az olvasó közönségnek, hogy Kiss József, az ünneplést és koszorút költő csak ezt az egy regényt írta. Mindezek a füzetek kaphatók az összes könyv- és papírkereskedésben, valamint dohánytözsdekben, vagy közvetlenül a kiadónál, Mikolasy Sándor könyvkereskedésében, Budapesten, Teréz-körút 21. A szépen kiállított füzetek ára egyenkint 30 fillér.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan burtozott, különbejárta szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezéseknek megfelelő kedvezmény. Szigorú családias otthon.

A békési főjegyző nyilatkozata.

Morvay Mihály közigazgatási bizottsági tag, mint mult számunkban megirtuk, orvoslást kért az ellen, hogy a békési képviselőtestületi gyűléseket a békési főjegyző ne a megye és közigazgatási bizottság gyűlése napjain hívja össze.

Morvay Mihály ezen felszólalására Szathmáry Gábor főjegyző a következők közöttételére kért bennünket:

Becsés lapjában is olvasom, hogy Morvay Mihály ur, mint a közigazgatási bizottság egyik tagja, panaszt emelt ellenem a bizottság f. hó 9-én tartott gyűlésében amiatt, hogy én a községi képviselőtestületi gyűléseket a megyei közgyűlés és a közigazgatási bizottsági gyűlések idejére tűzöm ki s ennelfogva ő ott meg nem jelenhet.

Azaz állítása — ha mondta, — hogy a megyei gyűlések idejére is tűzök ki képviselőtestületi gyűléseket — valótlán, mert a megyei gyűléseken én mindég jelen szoktam lenni, tehát gyűlést egyazon időben Békésen nem is tarthatok.

A másik állítása azon egy esetre vonatkozik, hogy a képviselőtestületi gyűlést f. hó 9-ére hívtam össze a bíró ural, mivel a vezető orvos megválasztása ügyében a vármegye alispánjától haladéktalan intézkedésre utasított az előjáróság.

Bármennyire nehezemre esett is tehát Morvay ur bölcsességét és „lelkes szakértelmét” mellőzöm e

gyűlésen, a fentebbi indokból más-ként tenni nem lehetett

Igaz, hogy amikor Morvay Mihály ur a közigazgatási bizottság tagjává lett, felhívott, hogy hétfőn, szombaton gyűlést ne tartsak, vasárnap pedig 11 óra után is a hivatalban begyék, mert közigazgatási bizottsági ülés hétfőn tartatik s neki ott jelen kell lenni, miután ő „nélkülözhetetlen” a gazdasági, a gazdák ügyeinek elintézésénél, ha pedig közigazgatási ülés nincs, hétfőn és szombaton a tanyáján szokott lenni, vasárnap délelőtt 11 óráig pedig templomban van, csak azután teheti, hogy ügyeit velem elintézzem.

Próbáltam is alkalmazkodni kívánságához, de egy másik szintén számottevő oszlopos tagja a képviselőtestületnek meg azzal állott elő, hogy kedden és szombaton se tartsak gyűlést, mert ő akkor el van foglalva; a harmadik szintén oszlopos tag szerdát kötötte ki, mivel aznap bőjtől, akkor neki veszekedni a gyűlésen nem szabad; a negyedik oszlopos tag pedig csütörtök délelőttjét, mivel neki templomba kell menni, aznap lelki nyugalomra van szüksége.

Hát ilyen körülmények között megvallo, nehéz volt a választás, hogy kinek a szavát fogadjam meg, de mégis jobb lett volna a Morvay urét, mert ugylátszik, ő a legérzékenyebb.

Szánom-bánom azért a nyilvánosság előtt a vele szemben tett eme jogtalanságot, ünnepelesen ígérem, hogy jövőre a tanács tagjaiból deputációt küldök hozzá annak megtudása végett: nincs-e reá valahol mint „nélkülözhetetlen” férfiura szükség, nem megy-e a tanyára, annyival is inkább, mivel be kell látnom, hogy az ő nagy tudása, „laikus szakértelme”, bölcsessége „nélkülözhetetlen” Békés község képviselőtestületében is ép úgy, mint a közigazgatási bizottságban.

Ísmételtlen sajnálom mélyen, hogy nem volt érzésem Békés e nagy és nélkülözhetetlen fiának intését megfogadnom, tudnom kellene pedig, hogy ez a „haza” nem boldogul, mely „nagy”, oszlopos fiának érdemeit, nagy tudását kellően nem méltányolja, azok közérdekű, „szereny” kívánságához a legnagyobb alázatossággal nem alkalmazkodik.

Kelt Békésen, 1908. nov. 13.

Hive tisztelettel
Szathmáry Gábor.

Oroszába szenzációja.

Hamiskártyázással vádolt bankhivatalnok.

Csaba, nov. 14.

Mint értesülünk, *Baruch Hugó* aradi ügyvéd egy orosházi bankhivatalnok nevében rágalmozási pert indított több orosházi ügyvéd ellen, mert hamiskártyázással vádolták meg őtet. Az ügy két okból is érdekes, egyrészt, mert a feljelentés előzményei rendkívül izgalmasak voltak, másrészt, mert az ügyet egy orosházi ügyvéd sem volt hajlandó elvállalni és ezért fordult a súlyos váddal illetett banktisztviselő dr. *Baruch Hugó* aradi ügyvédhez.

A rágalmozási pör előzményei a következők:

A mult héten az orosházi *Kereskedelmi Csarnokban* ferblit játszottak az urak. Tiltott hazárdjáték ez, de azért vigan folyik a ferblitjáték széles ez országban és így természetesen Oroszában is. A ferbliben több oros-

házi ur vett részt, közöttük *Szokolay Béla* banktisztviselő. Vele történt az a súlyos incidens, amely rágalmozási pört vont maga után. Pár órája folytatott már a játék, amikor éjfél felé kinos jelenet történt. A ferblit játszó urak váratlanul felugrottak a játékasztal mellől és lecsapták a kártyát. Csak *Szokolay Béla* maradt ülve és kíváncsian kérdezte, mi az oka az izgalomnak:

— *Magával nem játszott tovább* — hangzott a felelet. — *Maga hamisan játszik.*

Szokolay izgatottan tiltakozott a vád ellen, de pártneri annál keményebben vágta az arcába, hogy a kártyái meg voltak jegyezve. A kinos botrány csak néhány másodpercig tartott. *Szokolay* ezután eltávozott a játék színhelyéről, másnap pedig felkeresett egy orosházi ügyvédet és meg akarta bizni a rágalmozási pör megindításával. Nagy volt azonban *Szokolay* csodálkozása, mikor az ügyvéd kijelentette, hogy tekintettel ellenfeleire, nem hajlandó a pör vitelét elvállalni. És így járt *Szokolay* a többi orosházi ügyvéddel is, akik valamennyien vonakodtak a pör megindításától.

Persze a súlyos váddal illetett banktisztviselő nem hagyta annyiban a dolgot, hanem más városbeli ügyvéd után nézett. Így került az érdekes ügy *Baruch Hugó* dr. aradi ügyvédhez, aki, mint értesülünk, Oroszába utazott, hogy megindítsa *Szokolay* vádlói ellen a rágalmozási pört.

A kinos ügy fejleményeit Oroszába közönsége lázas érdeklődéssel várja.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

annyra kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízeit, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsióval

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Nyiltér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRAZAY SÖSBORSZESZ
FOOKRÉM és SZAJVIZ

NESTLÉ

GYERMEKISZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomorbojosok részére

A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA

Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanott ismertető iratok ingyen.

WEISZ MIKSA

női divatárúháza Békéscsabán, Főtér.

A t. hölgyközönség szives figyelmét felhívom női divatárúháza m kirakatában már látható

téli modell-darabok

megtekintésére.

A legutolsó divatú francia és angol

felöltők, gallérok, egész kosztümök

már megérkeztek s azokat

ösmert jutányos áron árusítom.

Telefon: 31. sz.

Női KELENGYE-
OSZTÁLYOM
páratlan a vidéken.

Meghívásra a vidék
bármely községeibe
azonnal megjelenek

Mélyen leszállított árok!

BUTORELADÁS.

A volt Magyar Műbutorgyár
helyiségeiben levő összes

butorok

u. m.: ebédlők, hálószobák, uriszobák, szalonberendezések, valamint egyes tárgyak, ugymint: mosdók, szalónasztalok, íróasztalok, székek, fali tükrök, álló tükrök, képek, míg a készlet tart,

minden elfogadható áron eladatnak.

Ugyanott az összes famegmunkáló gépek, valamint az összes asztalos gyalupadok használt és új szerszámokkal együtt, továbbá mindennemű butorvasalások

jutányos áron kaphatók és bármikor megtekinthetők.

Esetleg az egész gyártelep gépekkel vagy azok nélkül műhelynek avagy raktárnak bérbeadó.

Eladó birtok.

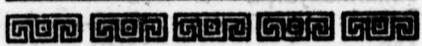
Reöck Iván és társai

tulajdonát képező, közvetlenül Békéscsaba nagyközség alatt levő

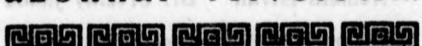
332 kis holdat kitevő ingatlan

egészben, vagy apróbb parcellákban eladó

előnyös fizetési feltételek mellett. — Értekezhetni lehet dr. Ursziny János ügyvédi irodájában Békéscsabán.

Lapunk nyomdájában egy fiu TANULOUL azonnal felvétetik.

Elsőrendű alma,

ugymint: Ponyik, Batul, Siculai ranet és Törökbálint stb. fajok

kilónként 40 fillér.

II-rendű 20-tól 32 fillérig

Nagyobb vételnél árengedmény.

Krumpli, dió, szilva

kicsinyben és nagyban kapható

Izsák Lőrinc

gyümölcs- és főzelék-kereskedésében Békéscsabán, a színházzal szemben.

Hideg felvágottak, libaszir, füstölt combok (kóser) naponta tisztán kezelt friss állapotban kaphatók.

Ugyanott egy szép üvegezett berendezés, mely alkalmas cukrászda, cipő vagy divatüzletbe, olcsón ELADÓ.

„M-i-i-t?” —
„Papa megengedte! Hisz valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jellel valódi!

Minden fadoboz egy érdekes búvész-kártyát tartalmaz.

Rézi munkához való disz-rojtok és bojtok

Kertész Vilmos műkárpitos és diszítő
BÉKÉSCSABA, a városházával szemben.

Allandóan nagy raktárt tart művészi kivitelű

kész kárpitozott butorokból, bel- és külföldi szövetekből.

Elvállalja minden régi butornak a legújabb stílus szerint való átalakítását

a legjutányosabb áron.

Vidéki munka gyors elintézését nyer

HORVÁTH VIKTOR

Békésmegye legnagyobb fényképészeti műterme
BÉKÉSCSABÁN — VASUT-UTCA

Művészies fényképek teljesen új technikai eljárás szerint különféle színárnyalatban

Előnyös világítás hölgyfelvételekhez!

Mielőtt személy-, jel- zálog- vagy építési **KÖLCSÖN** iránt intézkednék kérjen díjtalanul prospektust **MELLER L. EGYED** BUDAPEST I. X., Lónyay-utca 7. Telefon-határban 46-31.

SZEGFÜ RUDOLF mezőgazdasági gépraktárában (Békéscsaba, Buzapiac)

raktáron levő összes gépek, gépalkatrészek, gépszijjak, olajok stb. igen jutányos áron eladatnak

Ugyanott egy 3 szobás lakás és üzlethelyiség haszonbérbe adatik. Bővebbet Szegfű Rudolf üzlethelyiségében.

FEKTOR
az egyetlen hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatású. Szükséges minden háztartásban !!

Kapható Üvege mindenütt 80 fillér

„ROZUMBUS” vegyészeti gyár részvénytársaság Budapesten, VIII., József-utca 16-18. szám

Raktár Békéscsabán Grün Lajosnál, Gyomán Berkovits Adolfnál Tótkomlóson Grósz Béla és fia és Horváth István-nál.

BABINSZKY JÁNOS

EZELŐTT TURCSÁN PÁL MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR.

Tisztelettel értesitem Békéscsaba és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a

műsztergályos

szakmába vágó munkákat, ugymint: fa-, szarv-, csont-, borostyán-, tajt- és legfinomabb pipaszárakat, továbbá billiárd-dákókat és golyókat, lignonszantum tekepályagolyókat és babákat a legjutányosabb árban készítek. — Továbbá tudatom, hogy elvállalok nap- és esőernyő-javításokat.

Utánzott elefántcsontgolyókból nagy raktárt tartok.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok tisztelettel **BABINSZKY JÁNOS.**

Egy vagy két utazó-ügynök felvételik.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fillér, 40 fillér, 1 és 2 koronás üvegekben.

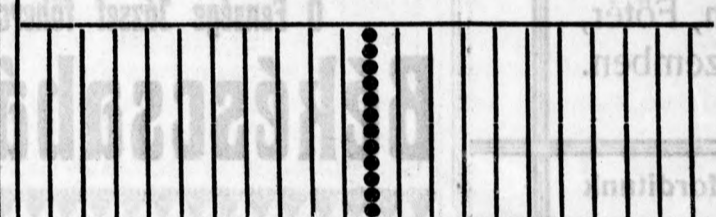
Postán 10 kis üveget 3 koronaért küld utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Békéscsabán: Guttman és Schwarz uraknál

A KIRAKAT!

Ott díszlenek mindenféle őszi és téli újdonságok: férfi és gyermekkalapok, színes és fehér puha elejű ingek, nyakkendők, gallérok, kézelők, utolsó divat szerinti kalapok, cipők. Női piperecikkek óriási választékban.

Az összes szabókellékek legnagyobb raktára Békésmegyében:

DEUTSCH TESTVÉREK

női és férfidivatáruháza Békéscsaba, Fötér, városházával szemben.

Szolid, pontos kiszolgálás.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható. HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

NŐI KALAPKIRÁLY

BÉKÉSCSABÁN.

Ujdonságok női-, leány- és gyermekkalapokból, kész bluzok, fehérneműek, gyermekruhák, harisnyák, keztyűk, övek, ridikülök és kézimunkákból.

Kalapátalakításokat egy elsőrendű francia mamzel által jutányos árak mellett eszközölök. Mesés olcsó áramra felhívom a t. hölgyközönség figyelmét

Tisztelettel **KÁDÁR JENŐ** női kalap-, női divat- és kézimunka áruháza Békéscsabán, Vasut-utca

Leltár után!

Occasio!

!! Őszi és téli ujdonságok !!
 dus választékban már megérkeztek!

Ajánljuk legdivatosabb
 ruha és kosztümelméinket, sima divat-
 és bluzselymeinket, szőnyeg-, szövet- és
 csipkefüggöny, valamint ágygarnitúráinkat.

Vászon-, asztalnemű
 és kész fehérneműek
 óriási nagy raktára.

A nagyérdemű vevőközönséget előre is biztosít-
 juk a legszolidabb és legelőnyösebb kiszolgálás-
 ról s kérjük b. pártfogását. Kiváló tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa

női divatáruháza Békéscsabán, Főtér,
 a róm. kath. templommal szemben.

Vidéki rendelésre különös gondot fordítunk

Nagy maradékvásár!

Nagy maradékvásár!

Kádár József

URI ÉS NŐI

DIVATÁRUHÁZÁBAN

(motorállomás, megálló a Bárány-ven-
 déglő) megérkeztek a legújabb divatu

őszi és téli ujdonságok.

Divatos kosztüm-kelmék, szövetek és sely-
 mek, menyasszonyi kelengyék, kész fehér-
 neműek a legszebb kivitelben. Teljes kész
 kosztümök és aljak. Női- és gyermekfel-
 öltők, szörme boák óriási választékban,
 igen jutányos áron szerezhetők be.

Egész Békésvármegyében
 a legnagyobb
BLUZ-RAKTÁR.

Állandóan a legújabb divatu
 selyem-, csipke-, szö-
 vet- és flanel-bluzok
 nagy választékban.

Női kabátok dus vá-
 lasztékban. — Meny-
 asszonyi koszorúk és
 fátyolok.

Pontos kiszolgálás!
 Olcsó árak!

Fényképkülönlegességek

Nagyítások Festmények

művészi kidolgozásban

BÉKÉSCSABA

Ő Fensége József főherceg udvari fényképésznel

Békéscsabán, a katolikus templommal szemben.

Csabai Gőztéglagyár Társaság

Suk, Wagner és Társai Békéscsabán.

Francia „HORNYOLTCSERÉP” kettős horonnyal

a mai kor legjobb és legolcsóbb
 fedőanyaga. Kiváló jó minőség-
 ben és jutányos áron kapahtó

természetes szép vörös színben és kátrányozott állapotban a

Csabai Gőztéglagyár Társaság

Suk, Wagner és Társainál Békéscsabán.

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 10 fillér.
Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy óra .. -85 kor.
Nyitlár soronként 25 fillér

A politikai helyzet tisztulása.

A magyar törvényhozás történelmének nagyon nevezetes napja az, melyen betérjett a belügyminiszter „az országgyűlési képviselők választásáról” szóló törvényjavaslatot. Maga a belügyminiszter is oly nagy fontosságot tulajdonított már magának a betérjés tényének, hogy a szokástól eltérőleg hosszabb beszéd kíséretében tette le javaslatát a képviselőház asztalára. Az ülés, amelyen a betérjés történt, mozgalmas volt, jelétül annak, hogy a kérdés, amelyről szó van, nemcsak a közfigyelmet, a közérdeklődést váltja ki, hanem helyenkint az indulatokat és szenvedélyeket is. Pedig a nemzeti életben mindig azoknak a kérdéseknek a helyes megoldása a legnehezebb, amelyekhez indulatok és szenvedélyek fűződnek. Mivel pedig a magyar nemzetnek szinte létezője az, hogy ez a kérdés helyesen oldassék meg, ennél fogva nagyon kívánatos volna, hogy a betérjés törvényjavaslatot, valamint az egész választói kérdést a közvélemény és a közélet minden számottevő faktora a legnagyobb higgadsággal mérlegelje és bírálja el. Az a nagy operátum, amelyet

a belügyminiszter a törvényjavaslat indoklásában elénk tár, és azok a nagy tömegű statisztikai adatok, amelyek ahhoz fűzvék, gondos tanulmányt, nagy belemélyedést igényelnek és ekkor még mindig hátra van a gyakorlati politikai élet minden lelkiismeretes férfija számára az, hogy a javaslatot ne csupán a rideg, merev, holt statisztikai számok szemüvegén át bírálja el, hanem mérlegelje annak közvetlen hatását az eleven, lüktető élet számára is. Sőt bátran állíthatjuk, hogy éppen ez az utolsó mérlegelés az, amely a javaslat megítélési processzusában a legfontosabb, mert hiszen a gyakorlati törvényhozásnak nem a statisztika, hanem az élet számára kell dolgoznia.

Ebből a szempontból tekintve, a belügyminiszternek az a ténye, hogy az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé terjesztette, legfőként azt jelenti, hogy végre-valahára valósággal megindult a magyar nemzeti közéletben az a folyamat, mely az ország nagy közjogi reformját, a régóta óhajtott és sürgetett választói reformot van hivatva megalkotni. Ezt a folyamatot félreterelni, megakasztani többé nem lehet. A javaslat

keresztülmehet, módosulhat vagy megbukhat, de a kérdést, amelyről szó van, a napirendről nem lehet többé levenni. Ennek a folyamatnak a választói reform megalkotásával kell végződnie. Így kívánja ezt az országnak, a nemzetnek életérdeke.

Amikor egy ország olyan nagy kérdések előtt áll, olyan nagy célokat tűzött ki magának, olyan erősen el van határozva csonka államiságát kiépíteni, gazdasági függetlenségét kivívni, nemzeti szilárd alapjait lerakni és amikor mind e nagy célokat csak nagy küzdelmek árán és csak a nemzet egyesített erejével érheti el: akkor nem tűrheti el, hogy a bomlásnak és a vizálynak olyan méreganyaga, mint a mostani rendezetlen választói jog, tovább is düljön a nemzet életszervezetében.

Ezzel szoros összefüggésben van az a másik körülmény, hogy a választói reform megalkotására irányuló törvényhozási munka megindulásával meg kell indulnia a politikai helyzet tisztázódási folyamatának is. Amikor választói reformot csinálunk, nem lehet célunk a nemzeti akaratnak sem meghamisítása, sem elhomályosítása. Az alkotmány sorompói közé szállítandó nemzet elé

tisztán, világosan és félreérthetetlenül kell odaállítani azokat a nagy kérdéseket, amelyek fölött dönteni van hivatva. És ma, sajnos, éppen nem állíthatjuk, hogy e kérdések tisztán állanak a nemzet szeme előtt.

A homálynak, a bizonytalanságnak köde lep el mindent. Még a legközelebbi nagy feladatokról sincsen tiszta képünk; elég, ha e tekintetben a bankügy homályaira és bizonytalanságaira utalunk. Tudjuk, hogy a választói reform megalkotásával a jelen országgyűlés és vele az egész átmeneti korszak feladata véget ér; nos hát, befejezheti-e ez a kormány és ez az országgyűlés a maga feladatát azzal a cinikus beszéddel, hogy utánam az özönvíz? Képzeltető volna-e nagyobb könnyelműség és lelkiismeretlenség, mint az országot egy új, még nem kipróbált választói rendszer életbeléptetésekor iránytű nélkül, a nemzeti célok precíz kitűzése nélkül odadobni a chaosznak?

Meg vagyunk arról győződve, hogy a választói reform törvényhozási munkájának megindulása éreztetni fogja a maga kényszerítő erejét minden faktoralra arra, hogy a mostani helyzet homályai tisztázására, eloszlására törekedjék.

A FECSKE.

Most, hideg őszzel, ereszkünk alatt
Egy vézna kis fecské visszamaradt.
A többi mind keletre költözött,
Ez az egy meglapul ajtónk fölött.
Fázik és éhezik bizonyosan;
Olyan rongyos nyári gunyája van!
A pelyhe, a szárnya ütött-kopott,
Ahogy megtépték a zivatarkok.
Szánakozóan fordulok felé,
Mintha bajt szívem mind érezné,
Kitérnek neki ajtót, ablakot:
Jöjj, jöjj be hozzánk, szegény elhagyott!
Hísz arravaló az ember keze,
Hogy a gyöngéket megvédjük vele;
Nehéz utak elkésétt vándora,
Én nem hagyjak el, nem hagyjak soha!
Az emberszívben ne csalódj, gyere,
Mégvéd kis házam meleg tűzhelye.
De nem jön. Csak ott gubbaszt szótlanul.
Reszkette, éhen, vigasztalanul.
És dideregve várja a halált,
Mely csontkézzei körüllé jár.
Növendék csőre panaszosan tátog,
Mintha vádolná az egész világot.
Bágyatag vágytól pislogó szemével
Fejem fölött a messzeségbe néz el,
Távol ringó Óceánokra, hol
Tán most hűtlen párja mostan vándorol.
Majd lehorgasztja csüggedten fejét,
Hallgatása olyan hangos beszéd!
„Emberbe bizzam?!...” Gunyosan nevet...
Búske kis koldus! Én megértelek!

LŐRINCZY GYÖRGY.

A boldogság küszöbén.

Suzanne, a gazdag Pierret apó lánya derék, szép leány volt. A falu fiatalsága bolondult utána; volt is kérője bőségesen, a szép Suzannenál azonban süket fülekre talált mindannyi. A sűrű kosarak végre megindították a pletykát a faluban.

— Suzanne nagyon magasan hordja az orrát, mondogatták, pedig ki tudja, nem lenne-e egykor boldog, ha Hüvelyk Matyi bekötné a fejét.

Hüvelyk Matyi a falu nyomorékja volt, idomtalan törpe emberke, ki a csizmadia mesterség mellett a hegedűt is ügyesen kezelte s vasárnapokon, lakodalomkor, az ő muzsikája mellett perdült tánra a falu fiatalsága.

Eltorzult arcával, apró, élénk szemével s kurta, kajsza lábával visszatartó alak volt szegény. Gonosz természetű, hirtelen haragja rettegetté tette általában, úgy, hogy a gyermekek sirtak, a kutyák ugattak láttára.

Egy napon tele lett a falu hírrel, hogy a szép Suzanne férjhez megy. A vőlegény azonban nem falubeli, hanem idegen, ki Párisból jött a vasuti

vállalkozókkal s az új vasutvonal építésénél van alkalmazva.

Valóságos ur, posztó kabátban, ezüst paszomántos sapkával a fején, úgy ügyel fel a munkásokra. Suzanne, ki kezdettől fogva lenézte a bluzos parasztlányokat, hamarosan megszerette az idegent. Pierret apó ellenkezett ugyan eleinte, de miután Suzanne nagykorú volt s az anyai örökség egészen ő reá szállott, kénytelen-kelletlen engednie kellett. A fiatalok ugyan megígérték neki, hogy a vagyon továbbra is együtt marad az ő kezelésé alatt; ők beérik a termés egy részével.

Pierret apó hét falura szóló fénynyel tartotta meg a lakodalmat. A násznép rogyásig evett-ivott egész nap s későre járt az idő, mikor rózsás hangulatban, támolygó lábakkal oszladozni kezdtek. Suzanne és a férje sokat mondó tekintetet váltottak s a kezük találkozott egymással az abrosz alatt. Egyedül szerettek volna lenni, de a vendégek nagyrésze nem mozdult helyéből, sőt még csak most kezdett erősen kocintgatni a fiatal pár boldogulására, melynek ily módon lehetetlen volt távozni.

Gyors eltűnésüket szökésnek vették

volna és az egész násznépet maguk után zudítják s a tréfás, csipős megjegyzések özönét akasztják nyakukba.

A nászszoba pedig elő volt készítve csalogatón, kívánatosan. Gondolni sem lehetett rá legalább éjjelig.

Csak legalább felkelhetnének az asztaltól és távozhattának egy rövid negyedóra, hogy egy pár csókot válthassanak egyes-egyedül az élőkamra mögött, avagy a szinben.

Mindenképen törték a fejüket, mi módon tűnhessenek el, de hasztalan. Végre az ég, mely mint mondják, örökös a szerelmesek felett, mégis csak segítségükre jött.

Hüvelyk Matyi, ki az asztal végén ült, aki mellesleg megjegyezve, régi idő óta halálosan szerelmes volt a szép Suzanneba, az egész idő alatt sóváran figyel a szerelmesekre. Nem evett, nem ivott s most lsten tudja, micsoda vidám eszmétől elkapatva, egyszerre kezébe vette a hegedűjét s elkezdte pengetni a hurokat.

Mindenki feléje fordult s hangos éljenzés tört fel az ajkáról. Egy perc alatt felugrándoztak az asztaltól s a fiatalság zajosan éltette Matyit és kocintott az egészségre.

Leltár után! Occasio!

!! Őszi és téli ujdonságok !!
 dus választékban már megérkeztek!

Ajánljuk legdivatosabb
 ruha és kosztümelméinket, sima divat-
 és bluzselymeinket, szőnyeg-, szövet- és
 csipkefüggöny, valamint ágygarnitúránkat.

Vászon-, asztalnemű
 és kész fehérneműek
 óriási nagy raktára.

A nagyérdemű vevőközönséget előre is biztosít-
 juk a legszolidabb és legelőnyösebb kiszolgálás-
 ról s kérjük b. pártfogását. Kiváló tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa

női divatáruháza Békéscsabán, Főtér,
 a róm. kath. templommal szemben.

Vidéki rendelésre különös gondot fordítunk

Nagy maradványok vásárlás!

Kádár József

URI ÉS NŐI

DIVATÁRUHÁZÁBAN

(motorállomás, megálló a Bárány-ven-
 déglő) megérkeztek a legújabb divatu

őszi és téli ujdonságok.

Divatos kosztüm-kelmék, szövetek és sely-
 mek, menyasszonyi kelengyék, kész fehér-
 neműek a legszebb kivitelben. Teljes kész
 kosztümök és aljak. Női- és gyermekfel-
 öltők, szörme boák óriási választékban,
 igen jutányos áron szerezhetők be.

Egész Békésvármegyében
 a legnagyobb
BLUZ-RAKTÁR.

Állandóan a legújabb divatu
 selyem-, csipke-, szö-
 vet- és flanel-bluzok
 nagy választékban.

Női kabátok dus vá-
 lasztékban. — Meny-
 asszonyi koszorúk és
 fátyolok.

Pontos kiszolgálás!
 Olcsó árak!

Fényképkülönlegességek

Nagyítások Festmények

művészi kidolgozásban

BÉKÉS GY.

Ő Fensége József főherceg udvari fényképésznél

Békéscsabán, a katolikus templommal szemben.

Csabai Gőztéglagyár Társaság
 Suk, Wagner és Társai Békéscsabán.

Francia „HORNYOLTCSERÉP” kettős horonynyal

a mai kor legjobb és legolcsóbb
 fedőanyaga. Kiváló jó minőség-
 ben és jutányos árakon kapható

természetes szép vörös színben és kátrányozott állapotban a

Csabai Gőztéglagyár Társaság
 Suk, Wagner és Társainál Békéscsabán.